

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, április 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Választási mozgalmak.
- Barabás Béla programbeszéde.
- A miniszterelnök munkában.
- Roosevelt Tivadar Bécsben.
- Hofrichter szökési kísérlete.
- Vidéki szinigazgatók megkárósítása.
- A borkabátos ur — csendőrkézen.
- A Marczell-ügy fejleményei.
- Hol a tüpénz?
- „A Jótékonyaság zászlótartói.”
- Tarkaságok.

Játék a gutaütésre.

Arad, április 15.

Minden reménységük, a melylyel a jövőbe kapaszkodnak: hátha összevesznek! A kormány a pártjával, a kormány tagjai egymás között, a párt emberei, a jelöltek és végül a választók. Annaira megszokták — ők, a függetlenségi, — hogy a mi kívülről pártegységnek látszik, az belül csupa intrika, primadonnaharc és kanapépör, — hogy a nemzeti munkapártról se tudják ezt másképp elképzelni. S csak ez az egy, a mi az ő letörésük bizonyosságán változtathat. Ha nem vesznek össze Tisza, Khuen, Lukács, Hieronymi, Székely Ferenc és így tovább, akkor már semmi se hárihatja el a veszedelmet, hogy a nemzeti munkapárt abszolút többséget kapjon.

S ezért napról-napra, szóban és a betűfesték hangjain egymás mellé állítják a miniszterelnöknek, Tiszának,

Lukácsnak és Székely Ferencnek beszédeit, cikkeit, küldöttség-válaszait és pohárköszöntőit és valami finom, rendkívül érzékeny mérőszóval vizsgálgatják: vajjon igazán egyformák? S szinte a kész diadal hangján pattanna föl néha: nem egyformák! Sőt néha abból is „éles ellentétet” olvasnak ki, hogy Tisza beszél, Khuen hallgat, Hieronymi szónoklatban nyilatkozik, a miniszterelnök ellenben cikket ír, — és így tovább, a leleményesség ezerkezü technikájával.

Nagyon önző, de egyben naiv az összeveszésben való reménykedés. Nem mintha a munkapárt tagjai és vezérei a különböző kérdésekben alárendelnek egymás véleményét. Hanem azért, mert mindenik megérti és átérzi a nagy, közös célt, amelynek sikerét az egyéni vélemények és az eltérő álláspontok idő előtti kidomborításával, előtérbe tolásával nem szabad kockáztatni: a kormányképes, rendet teremtő, parlamentárizmust biztosító, alkotmányos többség alakítását. Erről van most szó s nem arról, hogy valakinek okvetlenül és mindjárt igaza legyen. S erről az egy célról igazán aligha olvashatnak ellentéteket beszédek és beszédek, elmondott szavak és írott cikkek tartalma között.

Véleményeltérések? Hol volt valaha számottevő párt a világon, amelynek minden követője minden kérdésben azonos fölfogást vallott volna? Különböző, egyben-mástán netán el-

lentétes vélekedésű emberek is szövetkezhetnek bizonyos közös munka elvégzésére. Ne is hivatkozzunk e tekintetben a koalícióra, amely a tüzet a vízzel, a hatvanhetet a negyvennyolccal, a liberalizmust a — néppárttal tudta egy kalap alá fogni és együtt tartani négy esztendőn át. Emlékezzünk csak vissza a szabadelvűpártra, virágzása teljében, a szabadelvűpártra, meket foglalt együvé. Volt benne agrárius és merkantilista, volt közös bankos és az önálló bank hive, volt tekintélyes csoportja a közigazgatás államosításaért lelkesülőeknek és a megyei autonómia védelmezőinek. Mégis, a szabadelvűpárt egy emberöltőn át minden akadály és belső válság nélkül intézhette, heterogén összetételében, az ország ügyeit, mert az alkotás percében mindig megtalálta a párt tagjainak a kiforrott meggyőződésében a kellő összhangot.

Nincs a kormány pártjában s a miniszterek közt semmi nyoma a meghasonlásnak, merev ellentétnek. Ha itt-ott van is egyéni vonás a kormánypárti politikusok vélekedésében, nem jelentősebb az, mint a hadjárat előtti megbeszélés a vezérkar tisztjei közt. Es a remény, a mely a kormány és a pártvezérek összekapásában bizakodik, nem erősebb, mint annak a kártyásnak álláspontja, a ki már csak úgy nyerheti meg a partit, ha a partnerét az utolsó kijátszásig a guta megüti.

Roosevelt Tivadar.

Kevés ember van, akinek neve ma annyira világszerte ismeretes, mint a Roosevelt Tivadaré. Ennek, az alig 50 éves férfunak pályafutása, egyénisége, nézetei, irodalmi működése és a világpolitikában való szereplése olyan érdekos részleteket tüntetnek fel, hogy ha Emerson a mai korból választaná ki az emberiség tipikus képviselőit, bizonyára besorozná őt is „Representativemen”-jei közé.

Roosevelt egy gazdag bostoni bankár fia és tanulmányait azon híres Harvard-egyetemen végezte, amelynek homlokzata felett ez az egyetlen szó ragyog: „Igazság”. Ezt akarta ő is győzelemre vinni s már 23 éves korában Albany képviselője volt. De ezt a mesterséget kényelmesnek találta, már pedig ő a cselekvés, fáradság és küzdelem után vágyódott.

A változatokban bővelkedő egészséges vadász- és cow-boy-élet vonzotta. A kényelmes semmittevés helyett tehát az amerikai sziklás hegységben farmerré lett. Nagy állattenyésztést létesített; éveken át egyszerű faházban lakott s abban lelta örömet, hogy nyájakat neveljen és kóbor indiánokkal vegye fel a harcot. A gazdagság nem birt rá vonzóerővel, sőt rendkívül keményen ítélte meg azokat, kik folyton csak a vagyonszerzés után futkosnak. Ez Amerikában, a dollár utáni vad hajszá or-

szágában s különösen egy bankár fiának szájából igazán meglepő volt.

— Nincs a világon megvetésre méltóbb, — mondta Roosevelt — mint az az amerikai, ki csak azért él, hogy pénzt szerezzen s ezenkívül egyéb kötelességgel, vagy más elvvel nem törődik. Az ilyen ember egyetlen gondolata a vagyonyűjtés s ha egyszer megvan a nagy vagyron, azt a legaljasabb célokra használja fel, mert a közbizony kárára továbbra is úzérkedik, spekulál, másokat tönkretesz s gyermekeinek is csak arra ad pénzével alkalmat, hogy egykor azok a lustaságban eldurvuljanak.

A cow-boy-élet a gyöngye, — elkényeztetett fiatal Rooseveltet egészen megváltoztatta és az a nyápic városi uracs, akit a cow-boyok „tenderfoot”-nak (gyöngelábu) csúfoltak, csakhamar álmélködésba ejtette a puszták és gyermekait mérkőzés lovas bravurjaival és vadászkalandjaival.

A prairie-ken töltött egészséges, de folytonos veszélyekkel telt életet néhány év múlva egy nem kevésbé veszélyes foglalkozás váltja fel, amikor Newyork rendőrségének szolgálatába lépett. Kérlelhetetlen erélye, megvesztegethetlen jelleme, személyes bátorsága és acélizmai csakhamar népszerűsítést hoztak Newyorkban is, s pályáján gyorsan feljött a tétre.

Midőn a cubai háború kitört, Roosevelt már a tengerészeti minisztérium államtitkára volt s nem kis része volt abban, hogy Észak-Amerika Spanyolországának megüzente a háborút. Ezt Amerika emelkedése érdekében okvet-

lenül szükségesnek tartotta s lázas buzgalommal szervezte az Egyesült-Államok hadieréjét. Érezte, hogy a haditudományokat elméletileg elsajátítani nem lehet, szerette volna ezért a harmezőn személyesen is megmutatni, hogy mennyire szívesen küzd Amerika nagysága és hirtre érdekesen. Örömmel vette tehát, hogy a kongresszus engedélyéből felállított három lovasezred egyikének parancsnokságát neki ajánlották fel. E lovasezredek tagjai a híres cow-boyok soraiból kerültek ki, akiknek vakmerőségét Roosevelt saját tapasztalásából ismerte, de mivel a katonai ismeretekben járatlan volt, a parancsnokságot csak azzal a feltétellel fogadta el, ha felette is lesz egy parancsnok. Az ezred legénysége nagyon vegyes volt: cow-boyokból, gazdag, előkelő fiatal uriemberből és rézbőrű indiánokból állott, de egytől-egyik kitűnő lovasok, remek lövészek, akik minden fáradsághoz hozzá voltak edzve. Találónan illet rájuk a „rough riders” elnevezés, mert valóban mind egy szálig kemény legények voltak. Ezt megmutatták mindjárt összetoborzásuk után, midőn 2300 jelentkező közül 1200-at kiválogattak belőlük. Az új ezred legénysége nagyon lassan talált, míg felszerelésüket az állam kiutalja s fognak magukat s az intendatura közbejövetele nélkül kiosztották egymás között a nyeret, ruhát, felszerelést. Ugyanilyen gyorsan jutottak el a harctérre is. A felszerelt ezred egyszerűen kiment a pályaudvarra, ahol kényszerítettek egy rozdonyve-

S a vezéreknek, ezeknek a komoly, nagy koncepciójú politikusoknak példája legyen a választók előtt. Odafönn nem vesznek össze, — s itt se ugrassák magukat különböző elvi ellentétek előtérbe helyezése kedvéért. Lehet, hogy nem mindenki találja meg vágyainak, politikai ideáljainak, nemes törekvéseinek teljességét az új kormány programjában. Annál inkább elhíhetők, mert ez nem is árasztja szét az ígéreteknek olyan tömegét, a mely a függetlenségi párt öreg taktikája, és a melybe kész befogadni minden lehetőt és lehetetlent, konzervativizmust és radikálizmust. A választók emelkedjenek főül az ilyen átlátszó kortesfogásokon. Egy célt tekintsenek, s amíg ennek elérését nem biztosították, addig hallgassanak el a vágyak, s várjanak az ideálok: az ország rendjét, békéjét, alkotóerejét visszaszerezni. Akik ebben megegyeznek, azok között épp úgy nincs és nem lehet ellentét, a mint nincsen a munkapárt vezéreiben.

Közös miniszteri értekezlet. Bécsből táviratozzák: Csütörtökön, a hó 21-én közös miniszteri értekezlet lesz Bécsben, amelyen a magyar kormány részéről Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Lukács László pénzügyi és Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter vesznek részt. Az értekezlet a közös költségvetés kérdéseivel fog foglalkozni, a tanácskozásnak azonban csak tájékoztató jellege lesz. Irányadó helyen közlik a „Budapesti Tudósító“-val, hogy nem felel meg a tényeknek az a hír, mely szerint a külföldi államokkal való kereskedelmi szerződések kérdését is tárgyalni fogják a közös miniszteri értekezleten.

Betrány a horvát tartománygyűlésen. Zágrábról táviratozzák: A horvát tartománygyűlésen ma viharos jelenetek történtek. Bosnyák Károly Frank-párti képviselő a szerbek ellen támadt, mire azok zajongva felugráltak

zetőt, hogy utnak induljon velük és mialatt a minisztériumban még az ezred szervezése felett tanácskoztak, a „rough riders“-ek már régen utban voltak, mert arra törekedtek, hogy a többi csapatot megelőzzék.

Ismeretes, hogy milyen hősiesség magatartást tanúsítottak a háború folyamata alatt Roosevelt katonái. Maga Roosevelt ezredes a háború után ismét visszatért a közéletbe. Newyork állam kormányzója lett. E minőségében nagy küzdelmet fejtett ki az amerikai korrupció ellen, amelynek heves üldözőjévé vált. Ezt a harcot nem hagyta abba még elnök korában sem s a trösztök kizsákmányolása ellen tüzzel-vassal küzdött. Nem esoda, hogy népszerűsége egyre emelkedett s alig 40 éves korában már az Egyesült-Államok alelnöke.

Ebből az állásából lépett aztán az elnöki székbe, midőn 1901. szeptember havában Mac Kinley az anarchista Czolgosz golyójától nyert sebesülése következtében meghalt. Érdekes volt, hogy az orvosok eleintén még biztak Mac Kinley fölépülésében, mert midőn szeptember 13-án Roosevelt alelnök egy vadászkirándulásra indult a hegyek közé, amely távol volt minden vasuti állomástól, nem beszéltek le arról, hogy a kirándulást elhalassza, jöllehet Amerikában az elnök halála után újabb választás nélkül az alelnök foglalja el az elnöki állást. Roosevelt tehát nyugodtan utazott el, hogy a Mont Marey körül elterülő rengetegekben üzze a vadakat.

Mac Kinley állapota azonban a merénylet után csakhamar annyira rosszabbodott, hogy az orvosok nem tudták megmenteni életét s

helyeikről és megakartak verni Bosnyákok. Az ülést felfüggesztették. Ezalatt megjelent a bñ, aki az ülés megnyitása után beszédet mondott és védelmébe vette a szerbeket.

A miniszterelnök munkában.

Khuen és Tisza tanácskozása.

Távirati tudósítás.

Arad, április 15.

A miniszterelnök egészségi állapota már annyira javult, hogy — mint tervbe vette — nem is utazik el üdülésre, hanem maga látja el a választási kampányhoz szükséges teendőket.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek Tisza gróf soproni beszéde elé. A gróf ma délután hosszasan tanácskozott a miniszterelnökkel soproni utjáról.

Mai tudósításunk ez:

A miniszterelnök egészségi állapota.

Egyes lapok ma azt írták, hogy Hieronymi, Lukács és Serényi gróf miniszterek tegnap este a miniszterelnöknél látogatást tettek és tanácskozást folytattak a miniszterelnök helyettesítéséről. Ezzel szemben illetékes helyről közlik, hogy ez valótlan, a miniszterelnök állapota már annyira javult, hogy el sem hagyja a fővárost, helyettesítésére szükség nincsen.

Budapesti tudósítónk jelenti: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök állapotában állandó a javulás, azonban még mindig pihenésre van szüksége és néhány napig csak a legszükségesebb hivatalos munkálatokat végzi, egyelőre azonban kihallgatást nem ad. Állapota azonban már annyira javult, hogy holnap a minisztertanácsot okvetlenül megtartják.

Tisza gróf a miniszterelnöknél.

Budapesti tudósítónk jelenti: Tisza István gróf ma délután meglátogatta Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt, akivel a holnapi soproni beszéd tárgyában egy óra hosszúság tanácskozott.

midőn halálának hírére az egész világba szétvitte a táviró, volt Amerikában egy ember, épen maga az új elnök, aki az egészről semmit sem tudott. Lovasemberek valóságos hajtóvadászatra indultak, hogy az új elnököt megtalálják. Hogy a vadászó Roosevelt figyelmét felkeltse, puskalövésekkel és félrevert narancgokkal adtak jeit. Este 9 óra volt, midőn végre rábukkantak. Roosevelt azonnal lóra pattant s miután előre gondoskodás történt, hogy mindenütt váltott lovak álljanak neki és kíséretének rendelkezésére, reggel 5 órára — 8 órai lovaglás után — elérte azt a vasuti állomást, hol már fűtött mozdony várta, mely aztán Buffalóba röpitette. A vonatról leszállva, alig mosta le magáról az ut-porát, menni kellett az eskü letételére s ugyszólván néhány óra múlva az új elnök már elfoglalta az Egyesült Államok legelső székét.

Ismeretes, hogy elnöksége alatt milyen világhírré tett szert. Mélyre látó és tiszta politikai jelleme egymásután a legnagyobb sikereket szerezték meg neki s dacára annak, hogy a spanyol-amerikai háború kitörésében annyi része volt, a világbéke fenntartására nem kevésbé sokat tett, minek elismerésül a Nobel-féle díjat is megkapta. Az ő elnökségének idejére esik a Panama csatorna munkálatainak erőteljes folytatása is. Maga Roosevelt is megtekintette ezt a gigászi munkát, amely a XX. század legnagyobb alkotásai sorában fog szerepelni s büszke rá, hogy ezt a nagy vállalatot is Amerika fogja befejezni.

Roosevelt irodalmi téren is működik. Nemcsak vadászkalandjait írta meg, hanem nemzet-

A kereskedelemügyi államtitkár programja.

— Beszélgetés Kálmán Gusztávval. —

Egy újságíró ma meginterjuvulta Kálmán Gusztáv kereskedelemügyi államtitkárt, programjára nézve. Az államtitkár ezeket mondta:

— Ön programot kívánja. Őszintén megvallva, államtitkárrá történt kineveztetésem óta az üdvözlők megtisztelő sokasága és a választási mozgalmak nem engedtek még időt arra, hogy programot egybefoglaljam s így csak általánosságban nyilatkozhatom a következőkben:

— Habár az utóbbi években közuti hálózatunk szépen fejlődött is, nem szabad megállanunk; hanem az egész közgazdaság alapját képező ezen ágat, a közutak fejlesztését, azok további építését, különösen végleges szerkezetű hidak létesítését kell szem előtt tartani. Hazánkban a vasutak és velük kapcsolatos ügyek sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak, mint más országokban. Gondot kell tehát fordítanunk arra, hogy közgazdaságunk ezen fontos tényezője kielégítse mindazokat az igényeket, melyeket hazánk közgazdasági élete, az ipari és mezőgazdasági termelés és a kereskedelem vele szemben jogosan támaszthat. A külfölddel való forgalmunk emelésére és új kereskedelmi összeköttetések létesítése érdekében hajózásunkat rendszeresen kell fejlesztenünk. Ez áll úgy tengeri-, mint folyambajózásunkra nézve is. A forgalom olcsóbbá tétele és megosztása érdekében halaszthatatlannak tartom hajózó csatornáink megvalósítását. Fiumei kikötőnk bővitendő és fejlesztendő. Jó tengerészeti személyzet nevelendő.

A kereskedelmi politika terén törekednünk kell kivitelünk részére piacokat szerezni, állandóan gondot kell fordítani arra, hogy a hazai ipari és mezőgazdasági társulás érdekei reciproc kedvezmények által hátrányosan ne befolyásoltassanak. Posta-, távirat- és távbeszélő ügyünk a fejlődés igen magas fokát érte el és a külfölddel bátran versenyez, miért is inkább csak az évről-évre nagy arányban emelkedő forgalomra való tekintettel belső szervezetében

gazdasági és politikai nézeteit, valamint erkölcsi felfogását is közzé adta.

„Amerikanismus“ című munkája hiven tünteti fel az egész Rooseveltet, kinek jelszava az, hogy mindenkinek kötelessége dolgozni a közjó érdekében s vagyonát nem szabad senkinek arra használni, hogy azzal téletségét men- tegethesse.

Roosevelt boldog családi életet él. Gyermekeit is azokban az elvekben igyekezett felnevelni, melyek őt olyan népszerűvé tették s dacára annak, hogy az amerikai a világ legtipikusabb kereskedő nemzete, Roosevelt rajong a katonai erényekért.

Roosevelt Kermit fia társaságában most több hónapot Afrikában töltött, ahol a vadban legdusabb vidékeket kereste fel, hogy vadászszenvedélyének hódoljon. Munkatársa az „Outlook“ című amerikai lapnak, amely fejedelmi módon fizeti meg a volt elnök munkásságát, de élvezetes vadászélményeit több nyelvre is lefordították.

Roosevelt mindössze 50 éves. Olyan tevékeny élet mellett, minő az övé volt, ez a kor nála még korántsem jelenti a közélettől való visszavonulást s mint a legutóbbi események is mutatták, a volt elnök még nagy szerepet fog játszani a nyilvánosságban ezantul is. Az a közbecsülés és népszerűség, melynek az egész világ mindenütt örvend, nagy tekintélye és becsületes munkássága kívánatosá is teszi, hogy még soká legyen példányképe a self-made-man-oknak.

Dr. B.

és a forgalom lebonyolításának eszközeiben igényel fejlesztést.

A mai viszonyoknak már meg nem felelő ipartörvényt és az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset biztosításáról szóló törvényt módosítandónak tartom. A szegény népszociális érdekében a zálogházi törvény is revízióra szorul. Az iparból kiküszöbölendő a jogtalan spekuláció. Létező iparunk megvédendő különösen az által, hogy a közszükségletek általa fedeztessenek. Figyelni kell arra, hogy olyan iparágak nyakára, melyek maguk is fel tudják magukat küzdeni, új vállalatok államegélylyel ne hozassanak. Az ipari vállalatok olcsó energia (pl. vizierő) nyújtásával támogatandók s módját kell keresni annak, hogy az állam is részesedjék ilyenekben; ez utóbbtól csak a nem szolid vállalkozás riad vissza.

Ez természetesen nem program s csak nagyjából jeleztem, amit általánosságban szükségesnek tartok.

A pénzügyminiszter utazása.

Lukács László pénzügyminiszter ma délután Bécsbe utazott. A miniszter a Semmeringre megy, ahonnan szerdán tér vissza Bécsbe, hogy a miniszteri tanácskozáson részt vegyen.

A parlamenti botrány elítélése.

Brassóból jelentik: Brassó megye közigazgatási bizottsága ma tartott közgyűlésén bizalmat szavazott a főispánnak. A közgyűlés elhatározta, hogy a kormányt üdvözli, remélve, hogy sikerül neki a parlament munkaképességét helyreállítani. Ádám Károly ügyvéd indítványára a közgyűlés a parlamenti botrányokat a legnagyobb mértékben elítélte, mert azokban a parlamenti szólásszabadság hallatlan megsértését, az alkotmány veszélyeztetését látja s erről legmélyebb sajnálkozásának kifejezésével a miniszterelnököt és Serényi minisztert értesíti. Zakariást, ki a közgyűlésen nem jelent meg, Szele Béla ügyvéd védte és az indítvány ellen szólt.

TANÜGY.

(—) A tanítók vasuti jegye. Értesülésünk szerint a tanítók féláru vasuti jegyéről az illetékes keresk.-ügyi szakosztály megtette előterjesztését. Eszerint a tanítók ugyanazt a kedvezményt kapják meg, amit a törvényhatósági tisztviselők megkaptak. Az illetékes szakosztály előterjesztését a kereskedelemügyi miniszter is magáévá tette és ennek következtében az ügynek már a multkorai minisztertanács elé kellett volna kerülnie. A legutóbbi minisztertanácsot azonban a politikai ügyek aanyira elfoglalták, hogy a vasuti jegyhez hasonló ügyek a következő ülésre maradtak. Ez volt az oka, hogy a tanítószög hiába várta a minisztertanácsból a jó hírt. A jövő héten tehát, — minden más hírrel ellentétben — bizonyosra vehető, hogy a tanítók megkapják a vasuti féljegy kedvezményét.

(—) Jövahagyott szabályrendelet. A mult év július havában tartott városi közgyűlés alkotta meg a tanítók és tanítónők korpótlékát és lakbérét az új népoktatási törvényvel meg egyeztető szabályrendeletét. A belügyminiszter ma érkezett leiratával jövahagyta a közgyűlés határozatát.

Roosevelt Tivadar Bécsben.

Távirati tudósítás.

Arad, április 15

Fejedelemnek kijáró fogadtatásban részesítették Bécsben mai megérkezése alkalmával Roosevelt Tivadart, az amerikai köztársaság volt elnökét. A király hosszú magánkihallgatáson fogadta Rooseveltet, akinek saját aláírásával ellátott, gyémántkeretű arcképét ajándékozta. Roosevelt bécsi utjáról ez a tudósításunk szól:

A megérkezés.

Bécsből táviratozzák: Roosevelt Tivadar ma reggel háromnegyed hétkor a déli vasuti pályaudvarra érkezett. Üdvözlésére megjelentek: Kerens amerikai nagykövet, Hengelmüller washingtoni osztrák-magyar nagykövet, Müller osztálytanácsos, Aerenthal gróf külügyminiszter képviseletében, valamint az amerikai nagykövetség személyzete. Roosevelt a vonat befutásakor hálókocsijának nyitott ablakánál állott és az amerikai nagykövetnek az ablakon át kezet nyújtott. Ezután fiával elhagyta a kocsit, üdvözölte a megjelent személyiségeket, majd az udvari várótermen keresztül a két nagykövettől kísérvé, udvari fogaton szállására hajtatott. Egy udvari lakáj Rooseveltnek átnyújtotta a meghívót a mai audienciára, valamint a holnapi udvari ebédre.

Más forrásból jelentik:

Az Egyesült Államok volt elnöke, Roosevelt Tivadar, ma reggel 6 óra 45 perckor a déli vasut gyorsvonatával Bécsbe érkezett. A volt elnök jöttét semmi különös szertartás sem jelezte, csupán egy udvari fogat, mely a pályaudvar előtt várakozott, árulta el, hogy egy kiváló személyiség megérkezését várják. A déli vasut pályaudvarán több urat látni polgári ruhában, köztük Mr. O'Kerens, az új amerikai nagykövetet, ki csak néhány nap előtt érkezett Bécsbe, Hengelmüller bárót, Ausztria-Magyarország washingtoni nagykövetét, aki Roosevelt személyes barátja, továbbá Müller külügyminiszteri osztálytanácsost, kit a külügyminisztérium tiszteletbeli szolgálattételre Roosevelt mellé kirendelt, az amerikai nagykövetség tagjait, az amerikai főkonzult, konzulokat és a bécsi amerikai kolónia számos tagját.

Éles fütty hallatszik, a jelenlevők előre-mennek és a vonat berobog a csarnokba. Egy fehér kocsit és hálókocsit látnak, mely tele van utasokkal, ezen jönnek az amerikaiak, de a sok utas közt nem igen lehet megkülönböztetni Rooseveltet. Ekkor látják, hogy O'Kerens nagykövet élénken társalog egy urral, aki egy kocsit ablakán kinézett. Ez Roosevelt. A telt arcú, erélyes tekintetű utas arcképe után mindenki azonnal ráismer Rooseveltre.

Az újságírók ostroma.

Roosevelt kissé fáradtnak látszott az utazástól, de jókedvű volt. Amint elhagyta kocsiját, elsőnek Hengelmüller báró, Ausztria-Magyarország washingtoni nagykövete üdvözölte.

— Mister Hengelmüller — válaszolt Roosevelt, — nem is mertem volna a szeme elé kerülni, ha most nem jöttem volna el Bécsbe.

Ez a kijelentés arra vonatkozik, hogy Roosevelt utiprogramjában nem volt eredetileg felvéve Magyarország—Ausztria meglátogatása, de Hengelmüller bárónak sikerült erre nézve Roosevelttől ígéretet venni.

Az üdvözlés után Roosevelt a fogadására megjelent urakkal és kíséretének tagjaival a várótermen át a pályaudvar elé ment, a hol udvari fogat várta. Roosevelt a „Kranz“-szállóra hajtatott, ahol a szállodatulajdonos sze-

mélyesen fogadta. Roosevelt lakosztályába ment, ahol 11 órakor átöltözködött.

Közben igen sokan akartak a volt elnökkel beszélgetni, de az előszobán túl nem juthatott senki, mert ott tartózkodott az „Otlonck“ című folyóirat szerkesztője és Roosevelt titkárja. A titkár bevitte a jelentkezők névjegyeit és egyre hangzott a stereotip válasz:

— Végtelenül sajnálom, Roosevelt ur nem fogadhat senkit. Most öltözködik, este hétkor szívesen látja az urakat, intervjuról azonban szó sem lehet.

Az újságírók nem akartak tágitani, mire kijött Roosevelt és rendkívül udvariasan az újságírókhoz fordult:

— Este hétkor szívesen látom az urakat, sajnálom, előbb nem jutok hozzá. Szépen elbeszélgetünk egymással és örülök, hogy kezet szoríthatok kollégáimmal.

Egy magyar újságírónak Roosevelt ezt mondta:

— Boldog vagyok, hogy Budapestre mehetek, hiszen tudja, mennyire szeretem a magyarokat.

Roosevelt fia pedig így nyilatkozott a magyarokról:

— Nagyon örülök, hogy a magyarokat megismerem Magyarországon is. Csak azért jött atyám Bécsbe, hogy Budapestet és a magyarokat is meglátogassa. Nagyon szeretjük mindannyian, atyám, anyám is a magyarokat. Évekkel ezelőtt a magyarok egy aranyos dísznyerget adtak atyámaak ajándékba, amelyet mindég magával visz, Afrikai vadászatainál is használta.

Roosevelt a királynál.

Időközben a szálló előtt hatalmas tömeg verődött össze, mely viharos hurrál kiáltásokkal fogadta Rooseveltet, amint Aerenthal gróf külügyminiszter kíséretében megjelent a szálló előtt. A külügyminiszter ugyanis már a szállóban várt Rooseveltre.

A Ballplatzon nagy tömeg üdvözölte Rooseveltet és Aerenhalt, amint kocsiba ülve, elhajtottak.

Déli háromnegyed egy órakor Roosevelt a Hofburgba hajtatott, ahol a király külön kihallgatáson fogadta. A király sajátkezű aláírásával ellátott, gyémántkeretű arcképét ajándékozta az amerikai köztársaság volt elnökének.

Roosevelt meglátogatta még Ferenc Ferdinánd trónörökösét és Bienenrth báró miniszterelnököt.

Ezután megnézte a kapucinusok sирboltját, a spanyol lovaglósiskolát és megszemlélte az első számú huszárezredet.

Roosevelt meglátogatta Fürstenberg herceg vadászati kiállítását s emiatt látogatást tesz Fürstenberg Irma hercegnőnél, akinek társaságában meglátogatta a kiállítást.

Éjjel jelentik még Bécsből: Roosevelt Tivadar délután egy óra 50 perckor jelent meg kihallgatáson a királynál. Roosevelt fekete Ferenc József kabátot, sűrű nadragot, fekete-fehér esik nyakkendő és cilindert viselt.

A király dolgozó szobájában azonnal fogadta a volt elnököt. A felség elébe ment Rooseveltnek és szívélyes kézszerítással fogadta. A kihallgatás 37 percig tartott.

A felség kérdéseket intézett Roosevelthez az amerikai viszonyokról. Roosevelt megköszönte a fogadtatást és félhárom órakor szívélyes bucsu után elhagyta a Hofburgot.

A volt elnök ezután Paar és Bolfrass hadsegédeknek leadta névjegyét, azután udvari fogaton Montenuovo herceg palotájába hajtatott, ahol szintén leadta névjegyét a főudvarmesternek. Roosevelt ezután a Kranz-szállóra hajtatott.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — — — 151

Miért lett Sztterényi az Agrárbank elnöke?

A dalmát vasut építésének története.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 15.

A koalíciós kormány kereskedelmi államtitkára, Sztterényi József dr., mint azt megirtuk, gondoskodott magáról és nem úgy ment nyugdíjba, hogy még egyfogatu bérkocsira se telne. Kossuth Ferenc jobb keze és bal keze egy igen szép és amellet kissé jövedelmező állást járt ki, illetve utazott ki magának már ezeltől négy esztendővel. Gond nélkül tekinthetett a koalíció megszületésének pillanatától kezdve annak bukása elé, mert ő 1906. április 6-án tudta, hogy az Agrárbank elnöke lesz. Bizonyára, kiváló képességei is segítették ebbe a puha bársonnyalakítapétázott elnöki székbe, de mint egy ma délután először megjelent fővárosi lap írja, az államnak körülbelül százhatvan milliójába kerül Sztterényi József bankelnökségének. A dalmát vasut építésének hiteles történetével kapcsolódik egybe az elnöki állás hiteles története is.

A magyar minisztertanács Fejérváry Géza báró elnöklésével elhatározta, hogy kiépítteti a dalmát vasutat Ogulintól Kninig. Hatvannégy millió korona volt az építésre előirányozva, mert ennyit kért az Első Délayugati Határvidéki vasut részvénytársaság, mely a vasut engedélyese volt és már évekkal ezeltől megtett minden intézkedést az építés megkezdésére.

A kormány értesült időközben arról, hogy a budapesti Agrár-bank és a bécsi Union-bank szintén részt akarnak venni a vasut építésében és azért, hogy az építkezés olcsóbb legyen, hajlandó volt azt két részre osztani és az egyesült bankcsoportokat a vállalatban részesíteni. A minisztertanács Vörös László kereskedelmi miniszter ily irányu javaslatát fogadta el a kabinet.

Vörös miniszter Sztterényit bizta meg a tárgyalások vezetésével és utasította, hogy a minisztertanács határozatának szigorú betartása mellett vonja csak be az érdekeltséget a tárgyalásba. Ez 1906. április 5 én történt. Sztterényi másnap kötött marsutával Bécsbe utazott s megkezdte tárgyalásait az Union-bank igazgatójával, Minkussal. Délben lejövet a banképületből találkozott Polónyi Gézával, akitől megtudta, hogy Vörös László bakott ember és a jövő kereskedelmi minisztere az lesz, akit ő favorizált. Kossuth Ferenc kineveztetése már eldöntött tény volt ez órában.

Sztterényi a délután folytatott alkudozások és tárgyalások során már abszolúte nem törődött azzal, hogy a magyar minisztertanács a vasutépítés ügyében mit határozott. Csak azt az egy körülményt tartotta szem előtt, hogy Kossuth a kereskedelmi miniszter, aki minden aktát, amelyet ő fog eléje terjeszteni, alá is fog írni. Teljesen új alapokon tárgyalt Minkussal és most már többé szó sem volt arról, hogy az említett vasutársasággal osztozók a vállalkozásban az Agrár-bankkal egyesült Union-bank. Sztterényi oly szerződésre lépett a kormány nevében Minkussal, hogy őt éven belül más, mint az említett bankcsoport engedélyt az ogulin—knini vasutvonalon nem kap, sőt még az állam sem építheti ki a vasutat a maga rezsijében.

A Wekerle-kormány változtatás nélkül hagyta jóvá ezt a szerződést. Ezt megelőzőleg a két bank bevette a társaságba a Pesti Ma-

gyar Kereskedelmi Bankot és ennek alapítását, a Magyar helyi érdekű vasutak részvénytársaságot. Sztterényinek sikerült az első engedményes meghosszabbítás iránt beadott kérelmét elutasíttatni.

A lapok azonban neszét vették a dolognak és támadások jelentek meg a kereskedelmi kormány ellen. Ekkor megjelent egy félhivatalos jelentés, mely azt mondta, hogy a kormány a szerződést megsemmisítette. Ez, mint később kitűnt, csak névlegesen történt meg, mert a bankcsoport lett a vasut építkező vállalkozó és meg is kezdte az előmunkálatokat, melynek befejezte után a végleges szerződésben az építésért kétszázhuszonöt millió koronát biztosított az állam a csoportnak.

Százhatvan millió koronával fizetett a koalíciós kormány jóvoltából az ország többet egy vasutért, és azért, hogy Sztterényi az Agrár-bank elnöke lett.

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Temesvárról jelentik: Az oravicai kerület román nemzetiségi pártja tegnap délután Nedelku János dr. oravicai ügyvédet jelölte. A munkapárt jelöltje Siegesku dr., a kinek igen nagy pártja van és a nemzetiségi jelölttel szemben megválasztása biztosra vehető.

Az oravicai választókerületből ma reggel 25 tagu küldöttség érkezett Budapestre, azzal a kéréssel fordulni a miniszterelnökhöz, hogy támogassa Siegesku dr. jelölését. A miniszterelnök azonban egészségi állapotára való tekintettel még nem fogadhat. A küldöttséget Jeszenszky államtitkár fogadta, ki a küldöttségnek kijelentette, hogy Siegesku jelöltségének valószínűleg semmi akadálya nem lesz és utasította a küldöttséget, hogy forduljon a végrehajtó bizottsághoz.

Az országos nemzeti munkapárt részéről újabb a következő hivatalos jelölések történetek: Obecse: Radovanovics György. Tata: Miskolczy Imre. Ujvidék: Slezák Lajos dr. Pápa: Antal Géza dr. reáliskolai tanár. Ada: Tallián Vilmos. Margita: Márkus László. Ujverbász: Vojnits István báró. Titel: Zákó Milán nyug. főispán. Jolsva: Kubinyi Géza. Breznóbánya: Radvánszky Antal báró. Valamennyi jelölésről a miniszterelnököt táviratilag értesítették, egyszersmind melegen üdvözölték őt. A miniszterelnök az üdvözléseket táviratban köszönte meg.

Szabadkáról jelentik: Az ujverbászi kerület 1500 választója érkezett ma különvonattal Szabadkára, hogy Vojnits István bárónak a kerület mandátumát felajánlja. A Pest-szálló nagytermében gyűltek össze és küldöttségileg hívták meg Vojnits István bárót, akinek Récsy Ede dr. pártelnök felajánlotta a mandátumot, majd hosszabb beszédben válaszolt Vojnits báró két évtizedes politikai pályáját, mely megszerezte számára Bácska népének osztatlan szeretetét. Vojnits báró utalt arra, hogy közpályáján mindig a haza és szülőmegyéje érdekében dolgozott és ez a programja a jövőre nézve is. Ezért a jelöltséget elfogadja. A küldöttség Vojnits szavait nagy lelkesedéssel vette tudomásul.

Rumból jelentik: Buzáth Ferencen, a kerület volt képviselőjén kívül a munkapártnak két jelöltje van: Horti Lajos nagymarosi mérnök és Varga Gábor dr. szentgotthardi ügyvéd. Horti most járja be a kerület községeit, ahol mindenütt nagy lelkesedéssel fogadják. A gyűlésekből Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt és Tisza István gróftól táviratilag üdvözölték.

A facseti választókerület hivatalos munkapárti jelöltje Nemess Zsigmond dr. aradi ügyvéd, aki a kerület székhelyén vasárnap tartja meg programbeszédét. Nemess dr. már két ízben képviselte a facseti kerületet.

Barabás Béla programbeszéde.

Az aradi szocialisták felhívása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Az aradi függetlenségi párt képviselője, Barabás Béla dr. vasárnap délután érkezik Aradra, hogy programbeszédjét elmondja. A párt ünnepélyes fogadtatásban akarja részesíteni Barabást és ezért a párthiveket plakátokon szólítja fel, hogy a vasárnap délután fél négy órakor érkező vonathoz vonuljanak ki. A párt küldöttsége Csabáig utazik Barabás elé és vele együtt érkezik Aradra.

A bevonulás után a Szabadság-téren mondja el a jelölt beszédét.

A szociáldemokrata párt vezetősége ma este ez alkalomból a következő falragaszokat függesztette ki és osztatta szét:

Munkások! Elvtársak! Számtalan esetben megmutattátok, hogy az általános, egyenlő, titkos, községenkinti választói jog követelőinek érett és tiszteletreméltó harcosai vagytok. Most ismét azt mondjuk vezetőségi határozatunkból kifolyólag: ki az utcára! Vasárnap d. u. 2 órakor gyülekezni fogunk a Szabadság-téren, honnan azokkal a polgárokkal, kik az általános, egyenlő, titkos, községenkinti választói jog hívei, tüntető-felvonulást fogunk rendezni a vasutállomásig és vissza. Kossuth Ferenc és társainak sohasem fogja a munkásság elfelejteni brutális eljárásukat, melyet a dolgozó nép ellen elkövettek; a 48-as függetlenségi eszmék elárulásáról pedig már nem is kell beszélnünk. Kossuth Ferenc és pártja veszekedett ellensége a népjogok ügyének. Barabás Béla még mindig Kossuth Ferencet vallja vezérének és pártjához tartozik. Habár az aradi függetlenségi párt vezető férfiai közül többen kijelentették, hogy Barabás Béla megint híve a választói jognak és megérdemli a fogadtatást a munkásság részéről, tudomására adjuk a munkásságnak, hogy legyenek a jelzett helyen, mert beesületes élőszóval akarjuk hallani Barabás Bélától: elsőrendű feladatául tekintse az általános, egyenlő, községenkinti, titkos választói jog megvalósítása érdekében azonnal dolgozni; egyetért e Kossuth Ferenc és társainak a választói jog ügyében elfoglalt álláspontjukkal; mit fog tenni, ha Kossuth Ferenc pártja továbbra is megmarad reakciós állásfoglalásában a választói jog kérdésében. Aki a demokratikus polgári Magyarország megvalósítását akarja, velünk van. Munkások! Be a sorba! Testvéri üdvözléssel az aradi szociáldemokrata párt vezetősége.

Megjegyzendőnek tartjuk, hogy Arad város közönsége elvárja a szervezett munkásoktól, hogy Barabás bevonulása alkalmával a rendet semmi sem fogja zavarni. Remélheti a polgárság, hogy a munkások nem követik annak a rendezavaró csöveselőknek a példáját, amely Tisza István gróf bevonulása alkalmával az utcai botrányok rendezésével állította ki magát a legnagyobb fokú éretlenségi bizonyítványt. A népjogokért való küzdelem csak veszt erejéből, ha az olyan eszközökkel történik, melyeket éppen maga a munkásság ítél el leghatározottabban, míg azokkal a koalíció élt az utca és a nép elhallgattatására. Ez az erőszak és a terror, mely elnémitotta a népgyűléseken a vélemény szabad megnyilvánulását. Ami elítélni való volt a koalíció részén, az elítélendő lenne, ha most a munkások veznék használatba.

Vidéki színigazgatók megkárosítása.

Kijátszott miniszteri rendelet.

Távirati tudósítás.

Arad, április 15.

A fővárosi Nemzeti Színház csöndes munkáját néhány nap óta feltűnést keltő események zavarják meg. A lapok, mint azt megirtuk, erős támadást intéztek az igazgató ellen, mert a drámabíráló bizottság javaslatait figyelembe nem véve, mellőzi a magyar írók darabjait. Hangos vita keletkezett ebből, mely egyáltalában nem vált előnyére az ország első színházának.

Ma — mint fővárosi tudósítónk jelenti — a színház főrendezője ellen hangoztak el súlyos panaszok.

Kitudódott, hogy Hevesi Sándor, a Nemzeti színház főrendezője különbs üzleteket eszközöl. Eladja, illetve közvetíti a Nemzeti Színház tulajdonát képező külföldi darabokat a vidéki színházak számára.

Meg kell érteni a helyzetet Van egy miniszteri rendelet, amelynek az az értelme, hogy a Nemzeti Színház az általa megvásárolt és előadott külföldi darabokat — úgy, ahogy vannak, használatra kézen — köteles a vidéki színigazgatóknak díjmentesen átengedni. A külföldi szerző a vidéki előadásokért nem követelhet semmit, a Nemzeti Színház a darab előadási jogát — mint ahogy azt a színházi ügynökségek szokták — megvásárolja bizonyos áron: 3-4000 koronáért. A darab fordítója szintén nem követelhet a vidéki igazgatóktól semmit a fordítás munkájáért. Hogyan juthat akkor Hevesi Sándor ahhoz, hogy a Nemzeti Színház révén pénzeljen?

Igy: Az Országos Színészegyesület ügynökségének átadja a Nemzeti Színház külföldi darabjait; és a rendezői példány árát szabja meg a vidéki színigazgatók számára. Amelyik vidéki színigazgató nem veszi meg a rendezői példányt a megszabott áron, az nem juthat hozzá a darabhoz.

A Nemzeti Színház azonban éppen azért fizeti meg drágábban a külföldi darabokat, hogy a vidéki színigazgatóknak is átadhassa őket. A fordító azért kap nagyobb honoráriumot, mert a vidéki előadás jogáért nem követelhet semmit. Hogyan juthat hát hozzá a főrendező, hogy ő, aki a színház alkalmazottja, pénzeljen a Nemzeti Színházról? Ha egy magán-színház rendezőjéről van szó, rendben van a dolog. De tessék meggondolni: a Nemzeti Színház rendezőjéről van szó, arról az alkalmazottjáról, akire nagyon is vonatkozik az a miniszteri rendelet, amely azt célozza, hogy a vidéki színigazgatók díjmentesen juthassanak hozzá a külföldi darabokhoz. Ha a Nemzeti Színház nem illeti a vidéki előadás után járó százalék, hogyan és milyen címen illethetné meg ez a Nemzeti Színház rendezőjét?

Egyébb ügyei is vannak Hevesi Sándornak. Van egy szerződése, amelyben Bernhardt Shaw, a világhírű angol színműíró feljogosítja, hogy a darabjainak Magyarországon való előadási jogát kizárólag Hevesi Sándor közvetítheti. A fordítás joga is kizárólag Hevesi Sándort illeti meg.

Szóval, Hevesi Sándor Shaw Bernhardtnek magyarországi képviselője, magyarországi ügynöke. Ha például a Nemzeti Színház egy Shaw-darabot elő akar adni, azt csak Hevesi Sándortól nyerheti meg. Hevesi Sándor keres a darabon. Sőt: ebben az esetben különösen keres. Hiszen a vidéki színigazgatóktól is keres. Amihez egyáltalában nincs joga.

Ezzel, a Shaw-féle daraboknak a közvetítésével Hevesi Sándor egészen különös ügyekbe keveredett. Megtörtént például, hogy a Nemzeti Színház a szezon elején bejelentette, hogy elő fogja adni Shaw „Brassbound kapitány megtérése” című darabját. Erre Beóthy László, a Magyar Színház igazgatója sietett Hevesi Sándorhoz, a Nemzeti Színház főrendezőjéhez, megvette tőle és kifordította vele a „Wärrenné” házassága” című darabot. Azzal a céllal, hogy majd ő megelőzi a Nemzeti Színházat, hogy majd a Magyar Színházban előbb lesz Shaw-premier mint a Nemzeti Színházban. Szóval Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház fizetett főrendezője segítségére volt Beóthy Lászlónak abban, hogy a Nemzeti Színháznak konkurrenciát lehessen csinálni.

Hol a tüpénz?

A magán-detektív nyomoz.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 15.

A rendőrség a bűnök levezető osztagja, melynek torkolata az ügyészség fogházába van beillesztve. Pedig a hozzájuk kerülő nyomozás és igazságszolgáltatás anyaga elenyésző töredékét képezi az emberi vétkek és hibák okozta érdekes eseteknek.

Egy közismert fővárosi magán-detektívhez fordult a napokban M. Lajos gazdag vállalkozó. A kérés maga igen furcsának látszott:

— Hova lett a feleségem tüpénze? Ezt akarom tudni.

— Mennyi összegről van szó? — tudakolta a detektív.

— Hatvanezer koronáról, nem számítva a kamatokat.

A detektív első pillanatra nem tudta: komolyan vegye-e a megbízást. A kimondott összeg nagysága kétséget ébresztett benne.

— Hogy jutott ónagysága ekkora összegű pénzhez?

M. Lajos erre a következő felvilágosítást adta: Ezelőtt husz évvel házasodott meg. Miskolcra hozott feleséget, egy környékbeli földbirtokos leányt. Esküvőjük napjától kezdődőleg havonta százötven forintot, illetőleg későbbben háromszáz koronát adott neki tüpénz gyanánt. Ezenfelül minden néven nevezhető kiadásait fedezte.

Nemrégiben a férj azon gondolkodott: mi lehetett a „tüpénzektől”? Valahányszor felemlítette, az asszony kitérő választ adott, úgy, hogy most már mindenképen meg akarta tudni, hova kerültek a havi háromszáz koronák. Ruházatra, vagy más fényűzési cikkekre nem költhette el. Mindennemű passzióit a férje fizette. Tessék tehát kikutatni, mire fordította évek folyamán a végösszegben tekintélyes tüpénzt.

A detektív maga vette kezébe a dolgot és munkáját M. Lajosné megfigyelésével kezdte meg. A még mindig csinos külsejű 38 éves urhölgy semmi gyanura sem adott okot, míg most március 29-én jelentkezett az első támpont.

Az asszony egy délután sétára indult. A detektív utána. A Wesselényi-utcán befordult a Kertész-utcába, ahol menetközben több ízben hátrahémozott. A Király-utca kezdetén behajlott a Dohány-utcába, majd az Akácfa-utcába tért, ahol keresni látszott valamit. Ugy látszik herdárt keresett, mert az Orient-szállónál álldegálók közül egyet magához intett.

Ezüst ridikülyéből összehajtott postautalványt vett ki, papírpénzt adott át a rövid ideig beszélt a küldönccel.

A detektív előre ment a Népszínház elé, majd a Röck Szilárd-utca sarkán levő postahivatalba sietett. Jól számított, a hordár arra tartott.

A közönség csoportjában ügyesen a hordár mellé csuszott és addig settenkedett, míg megállapította, hogy százötven koronát küld M. Lajosné helyben Budapestre. A nevet sehogyssem tudta kicsilabizálni, a hordár rajta tartotta a balkeze hüvelykujját. De a lakóimét kivehette: Budára ment a pénz a második kerületbe.

Az utcán pontosan feljegyezte a címet és M. Lajoshoz sietett. Csak kérte: nézné meg otthon minden lehető és lehetetlen helyen, nem talál-e pénzről szóló feladó vevényeket. Minden további felvilágosítást megtagadott és elsietett.

A budai csendes utcának feljegyzett számú házában összevissza hat lakó bérel lakást. A detektív a házmasterhez ment és annál érdeklődött, mint hitel-tudakozó iroda alkalmazottja, vajjon B. T. (az egyik lakó neve, melyet találmásra ejtett ki a lakók névtáblájának leolvasása után) jómódú-e.

— Öreg, nyugalmazott katonatiszt — felelte a házmaster.

— Pedig havonta szép összeget kap ide, ugy tudom, — ravaszkodott a detektív.

A házmaster sietett a felvilágosítással.

— Hozzánk minden hónapban, ha egyszer teszi be a lábát a pénzes postás. Igaz, tavaly mikor N. Sándor ur beteg volt, akkor többször is kapott pénzt.

A detektívnek ezután könnyű munkája volt. N. Sándor huszonhárom éves hivatalnok tavaly nősült Pestmegyéből. Kispesten visszavonultan él. Egy gyermekük van. Néha egy előkelő urhölgy szokott eljönni hozzájuk látogatóba. A szémszédokkal alig érintkeznek.

M. Lajos egy héten belül megtudta azt, amit kívánt, csak azt nem, hogy micsoda szálak fűzik N. Sándort a feleségéhez.

A továbbiakban már együtt jártak el a detektívvel, akinék tanácsára kissé kemény játékot üztek. Megjelentek N. Sándor lakásán és a kétszobás lakás egyik szobájában félrehipták. A detektív beszélt:

— Bocsanat az alkalmatlankodásért. Szomorú kötelességet jöttünk teljesíteni. (És itt óvatosan lesték N. Sándort.) Az a hölgy, aki önöket időnként felkeresi ... az a hölgy ... Édes Istenem ... hogy is mondjam ... Legyen erős uram ...

N. Sándor felngrott ültéből. Elsápadt, megtántorodott:

— Meghalt!? Az anyám!?

Itt aztán M. Lajosnak volt minden erejére szüksége, hogy higgadságát megőrizze és megnyílt a rejtély.

N. Sándor M. Lajosné házassága előtt született és titokban felnevelt fia volt.

Mivel felülhet az ember husz év előtti vétkekre — bocsánattal. M. Lajos, kinek gyermekei nem volt, egyszerre boldog nagypapa lett, aki könnyezve ölelte magához unokáját.

Az irodába pedig új íróasztalt állítottak be és N. Sándor odahagyva szerény hivatalát, ma-holnap cégtársa lesz az „apjának.”

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magán-tisztviselők egyesületének választmánya f. hó 17-én, vasárnap délelőtt 10¹/₂ órakor saját helyiségében (Fehér Kereszt-szálló) ülést tart, melyre kéretnek a t. tagok, tekintettel a fontos tárgysorozatra, teljes számban megjelenni. Az elnökség.

(*) A buttyini és kerületi izraelita nőegylet április 17-én tartja alakuló gyűlését. Ez alkalommal a buttyini Korona-Szálloda összes helyiségeiben, az egyesület alaptörvényének gyarapítása céljából zártkörű táncvigalmat rendez.

Az aradi református egyház ünnepe

Eröss Lajos püspök Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Eröss Lajos dr., a tiszántuli egyházkerület református püspöke holnap érkezik Aradra, hogy ezuttal először látogassa meg kerületének ugyszólván legnagyobb egyházát. A püspökkel együtt érkezik Dégenfeld József gróf, a kerület világi főgondnoka, akiknek kíséretében még négyen jönnek a püspöki rezidenciából. Eröss püspök szombaton este 9 órakor érkezik Aradra. A vendégek fogadására megjelenik az egyháztanács. A püspököt az egyház nevében Csécsi Imre református lelkész üdvözi, míg a város nevében Varjassy Lajos polgármester fogadja az illusztris vendégeket.

Eröss püspök, Dégenfeld főgondnok és kíséretük holnap estére Fábian László nyugalmazott főispán vendégei lesznek, aki a vendégek tiszteletére vacsorát ad.

Vasárnap délelőtt kilenc órakor egyházi gyűlés lesz, amelynek befejeztével, tíz órakor pedig istentisztelet, amit a püspök fog végezni. Tizenegy órakor Eröss püspök a tisztelgő küldöttségeket fogadja, amely után néhány látogatást fog végezni. A vendégek tiszteletére délután fél egykor a Fehér Keresztben társas ebéd lesz, amelyre már eddig száznál többen jelentkeztek.

Eröss Lajos dr. az egész vasárnap folyamán Aradon marad, s délután a város nevezetességeit tekinti meg. Fellátogat az ereklyemuzeumba, s megismeri a Kossuth-szobrot, a vértanúk szobrát. Este az egész társaság Fábian Lajos törvényszéki elnökhöz hivatalos vacsorára.

Hétfőn reggel a püspök és kísérete külön motoros-kocsin, amit a gyoroki nők virággal díszítenek fel, kiutazik Gyorokra, ahol a délelőtti folyamán istentiszteletet tart Eröss püspök, majd pedig különböző látogatásokat tesz. Délután az egész társaság átmegy Lipára, ahol diszabéd lesz, amely után a püspök a lippai híveket látja el lelkikkel. Este hét óra tájban a főpap ugyancsak motorossal visszatér Aradra, amikor Csécsi Imre lelkésznel lesz az ő tiszteletére vacsora. A program szerint Eröss püspök kíséretével kedden kora reggel hagyja el Aradot, hogy visszatérjen székvárosába. Lehet azonban, hogy ez a program változást fog szenvedni annyiban, hogy a püspök esetleg meghosszabbítja aradi tartózkodását. Ugyanis Papp I. János görögkeleti román püspök azt az óhaját fejezte ki Csécsi Imre lelkész előtt, hogy nagyon szeretné, ha a püspök meghosszabbítaná itt való tartózkodását, mert püspök-társa tiszteletére kedden délután ebédet akar adni. Csécsi a legnagyobb örömmel és köszönettel fogadta Eröss püspök nevében a meghívást, s ígéretet tett, hogy tolmácsolni fogja püspökénél Papp I. János óhaját.

Eröss Lajos dr. püspöknek Aradra való érkezése alkalmából néhány érdekes részletet mondunk el a püspök életéről:

Még csak néhány esztendeje áll Eröss Lajos dr. a tiszántuli egyházkerület élén. 1908-ban választották püspökké. A püspökválasztáskor az első szavazás eredménytelen volt, mert a három jelölt közül egyik sem kapott abszolút többséget. A második választásból Eröss Lajos dr. debreceni teológiai tanár került ki nagy többséggel győztesnek. Eröss dr.-t Püspökladányból vitték Debrecenbe teológiai tanárnak, ahol tizenégy évig működött. Több éven át szerkesztette a „Debreceni Protestáns

Lap"-ot. Irodalmi munkássága révén is elismert nevet vívott ki magának Eröss dr. Annak idején a kritika egyhangulag valósággal ehalmozta dicséret jelzőkkel az „Apologetika” című munkáját. Németből lefordította a buddhista kátét s ezzel nagy szolgálatot tett a magyar hittudománynak, mert e munka segítségével teljes alapossgal lehet megismerni a buddhizmust.

Eröss Lajos dr. mint püspök is nagy munkásságot fejtett ki. Egyházkerületének nagyon sok egyházát látogatta meg püspöksége alatt, s vallási és irodalmi téren egyaránt fáradozott munkálkodott.

Komoly, nagy feltűnést keltett tavalyi püspöki jelentése, amely körültekintő gondossággal, mindenre kiterjedő figyelemmel volt megszerkesztve.

Az egyházkerületi gyűlés annyira méltányolta ezt a szinte páratlan tökéletességű jelentést, hogy külön is lenyomatta, s az ország valamennyi egyházának szétküldötte példa, okulás, illetve tanulmányozás céljából.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: A jóbarátok, Almássy Endre és Mezey Péter vendégek felleptével. (C bérlet.)
Vasárnap: Délután: Erdészleány, este: Válás után Mezey Péter bucsufelleptével. (A bérlet.)

Uj Nemzeti Színház.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 15.

A Nemzeti Színház fölépítésének kérdése állandóan foglalkoztatja a kultuszminisztériumot. A népszínházi bérlet, nyugdíjváltás, üzemköltség stb. rendkívüli terhet ró az államra, a Nemzeti Színház deficitje maximális bevételek mellett is akkora, hogy tisztán a pénzügyi szempont is sürgősen követeli, hogy a Nemzeti Színház megkapja állandó otthonát.

A kultuszminiszter, hogy az építés kérdésében tájékozódjék, saját műszaki hivatalával két alternatív tervet dolgoztatott ki. Az egyik a régi épület átalakítása, illetve átépítése. Megmaradna a homlokzat és érintetlenül a bérház, ellenben lebontanák a színház egész belsejét, a színpadot megnagyobbítanák a Műegyetem kertje felé s újjáépítenék a házat a modern színházi technika és tüzi biztonság minden követelésének figyelembe vételével. Stílus tekintetében lehetőleg híven reprodukálnák a régi színházat, hogy a tradíciónak is eleget tegyenek. Ez a terv két és fél millió koronába kerülne.

Ha új, monumentális színházat építenek, annak természetesen áldozatul esnék a két bérház. A Pannónia szabad homlokzatot kapna, az új színház főhomlokzata a Rákóczi-ut felé fordulna s a Múzeum-körút husz-harminc méterrel szélesebbé válnék. Ha ezt a kiszélesítést új szabályozási vonallal kiterjesztik a szemközti levő Vigyázó-palotára, a Rákóczi-ut, Kossuth Lajos-utca közt hatalmas négyszögletes tér alakulna, melyre forgalmi szempontból is nagy szükség van. Az új Nemzeti Színház építési költsége körülbelül négy-öt millió. Ez elegendő egy monumentális, de egyszerű színházi épületre.

A minisztérium műszaki osztálya, Kertész Róbert és Jakabffy Zoltán műépítők csak az alaprajzi megoldást és az átlagos költségvetést csinálták meg. A miniszter a terveket még januárban kiadta Hauszmann Alajos tanárnak. Ha a kormány az átalakítás mellett dönt, ezt valószínűleg megbízással kiadja saját műépítőjének, de ha a színházat újra építik, rövid időn belül kiadják az országos pályázatot. Döntés a dologban még nem történt.

* Növendékek hangversenye. Ma mutatja be Szalay Aranka, ez az ambiciózus és nagytehetségű ének és zongora tanárnő a nagy közönség előtt is növendékeinek tudását, egy válogatottan összeállított kedves műsorral, hangverseny alakjában. Nagy fáradtságba és kitarításába került az Szalay kiasszony, míg fiatal növendékeit összetanította. Fáradozása, úgy hisszük, tekintve a nagy számban elkelt jegyeket, jutalmat nyer a mai estén. Hangverseny után tánc lesz. A hangverseny műsorát itt adjuk: 1. Mendelssohn: Ruy Blas, 8 kézre, Halász Lili, Oggolder Pálma, Szánthó Manó, Szilágyi Béla. 2. Händel, Roderich Bass: Hárfára „Esther” Oratoriumból; Tündér álom Op. 18, hegedűn Pollák Gyula, zongorán kíséri Kovács Eila. 3. Gróf A., Farkas: Orosz dal; Dal a kis szalmakalapról, éneklő Nagy Ilonka. 4. Leschetizky: Toccata Op. 46. No. 5., Iritz Manó. 5. Hubay: Hullámszó balaton, hegedűn Aufrecht Adolf, zongorán kíséri Oggolder Pálma. 6. Brahms, Loewe: Serenád; Nem látta senki sem, éneklő Szűcs Jolán. 7. Chopin: Impromptu, Kovács Eila. 8. Huber Károly: Kunok, ábránd, 2 hegedűn Mittermayer Ödön, Kreiner Rudolf, zongorán kíséri Halász Lili. 9. Rossini: Sevillei borbély, 4 kézre Lázár Valli és Rózsa Dezső.

* Mütter Müller József jótekonycéiu hangversenye a Fehér Kereszt nagytermében holnap, délután pont fél 5 órakor kezdődik.

* Almássy Endre és Mezey Péter. Érdekes, eseményszámba menő előadás lesz holnap. Sardou híres vígjátéka, A jóbarátok kerül színre. A főszerepeket Almássy Endre, a szegedi színház igazgatója és Mezey Péter, a nemrég nyugdíjba vonult nagynevű színész játsszák. Mezey évekig kedvelt tagja volt az aradi színháznak s mielőtt végleg nyugalomba vonul, elbúcsúzik az aradi közönségtől. Almássy, aki utolsó direktora volt Mezeynek, a nyugalomba vonuló művész iránti tiszteletből lép fel holnap vendégként. A két vendégen kívül a többi főszereplő a következő: K. Kápolnay Juliska, H. Harmath Józsa, Benkőné, Keszler, Delli, Polgár és Kulcsár.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárák mellett az Erdészleány című pompás operett van műsoron, a címszerepben Dióssy Nusival. Este Mezey Péter felleptével a Válgunk el című vígjáték kerül színre.

* Pályadíjjal jutalmazott festmény. A fővárosi műbarátok köre 400 koronával jutalmazta Edvi Illés Aladár nagynevű festőművész egyik feltűnést keltő akvarelljét. Ezen festmény, mely néhány napig látható volt Aradon Weisz Leó műkereskedő cég szalonjában, ma vétel útján Timár Aranka urnó birtokába ment át. 6861

* A szabin nők elrablása. A rendőri zsenialitás megkapó megnyilatkozását csodálhatjuk az Uránia színház szombaton bemutatóra kerülő csodás szép mozgófényképén, a szabin nők elrablásán. A históriából ismerjük Romulus város alapításának történetét. Tudjuk, hogy a rómaiak mikor felépítették Rómát, miként rabolták el a szép szabin asszonyokat és hogy milyen véres háborusodás tört ki a boszúért lihegő szabinok és a rómaiak között. Elragadóan szép keretben, eszményi szépségű vidéken, lombos fákkal övezett hegyek, csobogó patakok mellett elevenedik meg előttünk, az antik történet. Meglepető korhűséggel jelenik meg előttünk a városalapító Romulus és népe, aztán a csodaszép szabin nők elrablásajátzódik le előttünk a római ünnepség, mindenben hűségesen követve a hagyományokat. Még az Uránia látványosságokhoz szokott publikuma is nagy meglepetéssel látja majd azt a ritka szép mozgófényképet, mely igazi diadala a kinematografiának.

Hofrichter szökési kísérlete.**A keresztültört cella.**

Távirati tudósítás.

Arad, április 15

Komoly katonai körökben, amelyek a hadbírókban történekről mindig pontos értesüléssel bírnak, nemrég óta oly hírek keringenek, amelyek igen sajtóságos világot vetnek Hofrichternek lelkiállapotára, amellyel a mindinkább közeledő végtárgyalást várja. Hofrichter ugyanis már több ízben megkísérelte, hogy az igazság karjai közül szökéssel meneküljön.

Kétségtelen, hogy Tuttmann Salamon fogdofelügyelő, aki Hofrichter leveleit a börtönből kiesempészte és aki az újságok egy részét a gyilkosság gyanúja alatt álló főhadnagy javára hangolta a Hofrichter cellájába juttatta azokat a mentő anyagokat, amelyeket a lapok nem odfoltak meg, végül ráhagyta magát venni Hofrichtertől, hogy neki a szökésben segítségére legyen. Hofrichter egy ideig olyanformán gondolta a menekülését, hogy Tuttmann egy fogdofelügyelői egyenruhát szerezzen neki, amelynek segítségével Hofrichter azt remélte, hogy az örökön keresztül akadálytalanul távozhat. Állítólag Hofrichter abban a hitben, hogy hozzátartozói a kellő pillanatban bőségesen támogatni fogják, a kötelességéről megfélekedezett fogdofelügyelőnek magas összeget ígért jutalmul.

Hir szerint, Hofrichter a saját cellájában is tett előkészületeket aziránt, hogy menekülési szándékát keresztül is vigye. Képes volt arra, hogy azokkal a primitív eszközökkel, amelyek neki az étkezésnél rendelkezésére állottak, az ágya mögött levő falon jókora nagy lyukat ásson, s ezt a műveletét hosszú időn keresztül oly ügyességgel tudta palástolni, hogy ezt csak akkor fedezték fel, amidőn a falással egész a vakolatig jutott. Ezek a szökési előkészületek azt a feltevést erősítik meg, hogy Hofrichter vagy rendkívül ügyes volt az öt érző közegek kijátszásában, vagy pedig sikerült neki azokat a maga részére megnyerni.

Amikor a fogoly főhadnagyról ilyen kellemtelen felfedezéseket tettek, nagyon erős, a kölesönös ellenőrzésen alapuló őrszolgálatot létesítettek, amely mellett Hofrichter minden félórán megismétlődő vizsgálatnak van alávetve.

Hofrichter ügyessége, amellyel az őrzőt kijátszani képes, oly nagy, hogy nemrégiben a möllersdorfi katonai fegyintézet egy tisztje, akire az elítelt Hofrichter elszállítására lenne majd bízva, olyan nyilatkozatot tett, hogy ítéljék bár el több évi fegyházra Hofrichtert, ő nem sokáig szaporítja majd a fegyencek számát, mert sokoldalú tehetségének feltétlenül sikerülni fog, dacára a legszigorubb elővigyázati rendezabályoknak is, megtalálni azt a kibuvót, amely minden emberi munkának a sajátsága.

Hofrichter védőirata.

Hofrichter az utóbbi időt arra használta fel, hogy védőiratot dolgozzék ki. A kihallgatások alatt ugyanis a vizsgálóbíró többször keresztüztibe fogta úgy, hogy nem volt képes elég gyorsan mérlegelni egy megfelelő, vagy egy meg nem felelő feleletnek a súlyát és rendesen azzal védekezett, hogy elvileg mindent tagadott. A védőiratban is ez az elv jut érvényre. Hofrichter azonban itt már nem elégszik meg azzal, hogy egyszerűen tagadjon, hanem azon igyekszik, hogy az öt terhelő utasításokat, leveleket valami elfogadható módon kimagyarázza. Érdekes, hogy a védőiratban oly argumentáció található amellyel a sajtó élt Hofrichter érdekében mindaddig, míg az cellá-

jából ki és becsempészhetett leveleket és újságokat, de nem tud oly érvet a maga védekezésére elmondani, amilyen a csempészés leplezése után hangzott el az újságok hasábjain. A védőirat nem ügyetlenül van megfogalmazva és a végtárgyaláson a tanuvallomásokkal együtt fel fogják olvasni, éppúgy, mint azt a védőiratot, amelyet a Hofrichter család ügyvédje készített.

A katonai vizsgálóbíró ezzel az eljárásával a védelem lehető szabadságát akarja biztosítani.

Hofrichter gyónni akar.

Hofrichter, ennek a védőiratnak dacára, úgy látszik meg van győződve arról, hogy tárgyi bizonyítékokat nem tud ártatlansága mellett sorakoztatni. Erre vall az is, hogy elmebajt akart színelni egyizben és idegbomlasztó mérget szándékozott cellájába becsempészteni. Ez a félrevezetési szándék tűnik ki abból is, hogy valóságos színel. Asztala fölé házi oltárt készített, s mindannyiszor, mikor azt hitte, hogy megfigyelik, letérdelt ez előtt és több ízben kérette magához a fegyház lelkészét. Utóbbi idő óta hetenként többször akart gyónni is. Éjjel-nappal jajgat és sir amiatt, hogy az ő ártatlanságáról meggyőződött embert, Tuttmant börtönbe juttatta és hogy neki emiatt lelkiismereti furdalásai vannak.

— Meg kell bűnhődnöm ezért és a pap felelőzése nem hoz vigaszt. Biráim elé óhajtok lépni és ezt sokkal könnyebben tudom megtenni, ha istennel kibékültem.

A vizsgálóbíró megbetegedése.

Mikor lesz a bűnös főhadnagy ügyében a főtárgyalás, azt a katonai törvényszék nem tudja megállapítani, mert Kunoz százados-hadbíró, ki az utóbbi időben emberföltötti munkát végzett, megbetegedett. A katonai bíróság arra törekszik, hogy minél hamarabb befájezze ezt a világszenzációt keltő ügyet.

A Marczali-ügy fejleményei.**Singer Arthur nyilatkozata.**

Távirati tudósítás.

Arad, április 15

A Marczali-ügyben hozott ítélet még mindig élénken foglakoztatja a közvéleményt. Ma délután kézbesítették Singer Arthurnak az ítéletet, amelyben minden indokolás nélkül közlik vele, hogy doktori szigorlatát megsemmisítették. Singer a lapokban nyilatkozatot tett közre, hogy az ítéletet, mint szabálytalan, a kultuszminiszterhez megfélebbezi. Az ügyről budapesti tudósítónk ezeket jelenti:

Singer Artur, a Marczali-ügy egyik szereplője, a következő nyilatkozatot közzétételére kérte föl a lapokat:

— Az újságokból értesülök ma arról az ítéletről — mondta, Singer Arthur — amelyet a budapesti egyetemi tanácsa szigorlatomnak untig ismert ügyében hozni méltányosnak és igazságosnak talált. Még nem kaptam meg az ítéletet, csupán Marczali Henriknek a lapokban közzétett nyilatkozatából értesültem arról, hogy az egyetemi tanácsa egyhangú képesítésemet megdöntötte és a kitűzött promocióra nem bocsájt. Még pedig — ez Marczali tanár ur nyilatkozatából derül ki — tárgyi okokból. Hogy mik ezek az okok, azt nem tudom. A tanács Mikó volt instruktornak, egy alávaló denunciansnak, aki nemrégiben tetemes judáspénzhátralékért bepörölt, perfid bemonadásait igaznak fogadta el, anélkül, hogy a vádakát közölte volna velem. Rövid kihallgatásnak vetet-

tek alá, azt kérdezték, hogy bűnös egyetértésben voltam-e Marczalival. Mikor azokról az ügyekről is, amelyek csupán engem illetnek, jegyzőkönyvi nyilatkozatot akartam tenni, megtagadták azzal, hogy csupán Marczali ügye a vizsgálat tárgya.

Az éj folyamán Singer Arthur már közli a lapokkal az ítéletet is a következőkben:

— Ma délután Szinyei tanár ur aláírásával a dékáni hivataltól a következő értesítést kaptam:

Tekintetes Singer Arthur lapszerkesztő urnak Budapesten. A rektor magnifikusz átiratában foglalt értesítés alapján tudatom Tekintetességével, hogy az egyetemi tanács folyó évi április hó 10 én tartott rendkívüli ülésében hozott ítéletével Tekintetességednek folyó évi január 21-én tett bölcsészeti doktori szigorlatát megsemmisítette, ennek következtében Tekintetességedet bölcsészeti doktorrá felavatni nem fogjuk. Kelt Budapesten, 1910. április 15 én. Szinyei, a bölcsészeti kar dékánja.

Singer Arthur kijelenti, hogy a szabálytalan ítélet ellen, amelynek egy szó indoklása sincs, az egyetemi tanács felettes fórumához, a kultuszminiszterhez felebbezni fog.

A bőrkabátos ur — csendőrkezen.**Acsván elfogott országos szélhámos.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Negy feltűnést keltett ma délután, hogy Nagyalmágy utcáin egy jól öltözött bőrkabátos urat megvasalva kísérték a csendőrök a főszolgabírószákhoz. A mostani adatok azt mutatják, hogy az ipse, akinek a valódi nevét még nem tudták megállapítani, országos szélhámos, vagy kivándorlási ügynök.

A dolgról ezt jelenti tudósítónk:

Ma délelőtt Hollaky Imre uradalmában lévő gazdatiszti lakba beállított egy közép-termetű, barna bajuszu, bőrkabátos ember és a birtokost kereste. Jánosy jószágfelügyelő fogadta az ismeretlen, előkelő föllépésű férfit, aki kissé selypes kiejtéssel a következőket haddarta el:

— Kérem, én Valkai országgyűlési képviselő fia vagyok. A családommal pörben állok. Legutóbb Budapesten laktam, ott gyógyszer-táram volt, de a segédeim szabálytalan cselekedete miatt elvesztettem gyógyszerészi jogomat, sőt hat hónapi fogházat is el kellett szenvednem miattuk. Most itt a környéken volt dolgom és Dévára igyekezem, ahol családom lakik. De utiköltségem nincs. Arra kérem önt, hogy küldjön el engem az uradalmi kocsin Dévára.

— Most mi a foglalkozása? — kérdezte Jánosy.

— Színész vagyok, baritonista.

Jánosy megsajnálta a furesa alakot és már utasítást adott a kocsinak, hogy fogjon be, amikor ez ötlött eszébe: hiszen ez az ember nem lehet színész, mert selypit. Ez gyanúsá tette előtte a bőrkabátos urat a gyanúját meg is mondta. Ez annyira megrémítette az idegent, hogy hirtelen elmenekült. Egy óra mulva azonban visszahozta Alexa csendőrvezető, aki éppen a közelben tartózkodott és a furesa emberre felhívta az őrsvezető figyelmét Jánosy. Alexa utána ment. Megtudta, hogy a román asszonyok között gépkereskedőnek adta ki magát.

— Nagyon olcsó varrógépeket szállítok, — mondta és a hiszékenyebektől már vett is föl több korona előleget.

A csendőr igazolásra szólította föl.

— Kérem, — mondta fölháborodva — én baritonista vagyok. Mégis csak brutalitás egy művészembert feltartóztatni.

— Ha baritonista, — szól kedélyesen a csendőr — akkor énekeljen. Mindjárt megtudjuk, hogy nem szélhámos-e?

Hiába erőlködött a bőrkabátos, hogy egy rendes énekhangot adjon ki, — nem tudott énekelni még ugye, mint a leggyöngébb kórista. A csendőr ekkor megmotozta és Dán Péter névre kiállított munkakönyvet talált nála, meg 30 koronát. Azonkívül a kabátja belsejébe varrva vagy husz darab külföldi utlevél is volt. Ebből arra következtettek, hogy vagy szélhámos az illető, vagy kivándorlási ügynök.

HIREK.

A „Jótekonyság zászlatartói.“

Pénz és becsület.

Távirati tudósítás.

Arad, április 15.

A jótekonyság terén működő intézeteink közt első helyen áll a József kir. herceg Szanatórium-Egyesület. Hogy az egyesület fokozza a jövedelmét, amelyre nagy szüksége van, több mindent megpróbál. Az efajta kísérletei közé tartozik az a szerződés is, melyet régebben, még 1908 ban egy sorozatos díszmű kiadására kötött az egyesület, s amelynek ez a címe: „A jótekonyság és közművelődés zászlatartói.“

A munkától már két kötet jelent meg, de az, bármennyire is iparkodtak a terjesztésén, nem bizonyult jövedelmesnek. Már azért sem, mert a szerződés nagy anyagi kötelezettségeket rótt az egyesületre. Fizetett ugyanis a szerkesztőnek, Csoór Gáspárnak havi 240 koronát, ezenfelül viselte az utazása költségeit is, ami szintén tekintélyes summát tett ki, mert Csoór a mű terjesztése érdekében állandóan a vidéken járt.

A Szanatórium-Egyesület, melynek Lukács György volt miniszter az elnöke, nemrég új adminisztratív vezetőt kapott, a kinevezett titkár, Pakots József író személyében. Pakots úgy találta, hogy Csoór visszaél a szerződéssel, amely még külön is 30 százalékot biztosít a jövedelemből a szerkesztő feleségének, aki a mű kiadójaként szerepel. Azon volt hát a titkár, hogy ennek az állapotnak végét vesse. Most februárban, amikor Csoór uton járt, megjelent a fizetéséért az egyesület helyiségében a felesége, de Pakots megtagadta a pénz kiutalványozását:

— Nem engedem — mondotta — az egyesületet tovább zsarolni!

— Hát a szerződés? kérdezte Csoórné.

— Az akármit mond, a zsarolásnak vége.

Mikor Csoór visszatért a fővárosba, megbizottakat küldött a titkárhoz, aki fenntartotta állításait s még hozzátette, hogy bizonyítani is fogja az inkorrektégeket.

E kényes ügyben ezek után becsületbíró-ság ült össze, a melynek Zala György, Horváth Gyula dr., Hédeváry Lehel dr., Zólyomi Lajos dr. és Hejdu Marcel dr. voltak a tagjai. Hogy mifajta bizonyítás folyt előttük, annak részletei ismeretlenek. De a becsületbíró-ság, a mely előtt Lukács György v. b. t. t. jelent meg és a Pakots állításait bizonyítani akarta, akként döntött, hogy az ügy nem lovagias utra, hanem a büntetőbíró-ság elé való.

Legalább így mondja azt Csoór abban a panaszában, melyet a büntető bírósághoz adott be s melyben Lukács György volt minisztert, a Szanatórium-Egyesület elnökét és

Pakots Józsefet, a titkárt pörli. Ezzel az ügy a becsületbíró-ság zárt üléséből nyilvános itélő-szék elé fog kerülni.

Az érdekesnek ígérkező ügyben — mint fővárosi tudósítónk jelenti — a tárgyalást május 6-ára tűzték ki.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 16-án az időjárás: enyhe, nyugaton elvélve csapadék.

— A karánsebesi püspökválasztást megerősítették. Ismeretes, hogy a karánsebesi görögkeleti román egyházmegye, miután a király két püspökválasztást megsemmisített, a múlt évi december 5-én Cristea Miron nagyszobeni protoncisellust választotta meg. Amint a Tribuna írja, a király Cristea megerősítéséhez hozzájárult. Az új püspök megerősítésére vonatkozó közlemény a hivatalos lap egyik legközelebbi számában jelenik meg.

— Új magyar nemesek. Budapesti tudósítónk jelenti: A király Hetés Mór budapesti nagykereskedőnek és ennek fivérének, Hetés Antal dr. ügyvédnek, a magyar nemességet galgóci előnévvel; Kammer Benő budapesti koreskedőnek ugyancsak magyar nemességet szempei előnévvel adományozta.

— Amerikában aratásra készülnek. Buenos Ayresből jelentik: Az északi buzaföldeken az aratási előkészületek nagyban haladnak, mert az időjárás nagyon kedvez a mezei munkákra.

— Wanderbilt Gladys automobil szerencsétlensége. Berlinből táviratozzák: Széchenyi László grófné Wanderbilt Gladyst ma itt automobil szerencsétlenség érte. Az automobil, amelyen ült, neki ment egy fának. Az összeütközés következtében Wanderbilt Gladys könnyebben, a soffőr súlyosan megsérült.

Párisból táviratozzák: Tegnap este itt az a hír terjedt el, hogy Wanderbilt amerikai milliárdost nagy automobil szerencsétlenség érte. Wanderbilt és trénerje súlyosan megsérültek.

— Halálozás. Rogneán Ferenc, a cipőszövetkezet volt igazgatósági tagja és alapítója életének 44 ik évében ma reggel elhunyt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz a Kosuth-utca 30. szám alatti gyászszobából.

— Ellopott festmény. Fiuméből jelentik: A velencei rendőrség értesítette a fiumei rendőrséget, hogy a napokban a Chiesa Mária Franiból ismeretlen tettesek ellopták Bellininek a Madonnát a gyermekkel ábrázoló festményét, melynek értéke 100,000 lira. A fiumei rendőrség nyomozza a tettest.

— Mark Twain beteg. New-Yorkból táviratozzák: Mark Twain Permudából nagyon betegesen érkezett vissza. A szíve és a légzőszervei megvannak támadva. A beteg lakásán ápolják.

— Leszerelt egy városi gőzgépet. Vakmerő tolvajt fogott el ma délben az aradi rendőrség, Topor Lázár többször büntetett lakatossegéd személyében. Topor napok óta csavargott a városban munka nélkül. Bolyongásai közben eljutott a Virág-utca torkolatánál lévő zsiliphez, melyet egy deszka-épületben álló gőzgép lát el emelő erővel. Topor álkulcs segítségével behatolt az épületbe és a gőzgép összes rézalkatrészeit leszerelte és az ócskavaskereskedésekben eladta. Az Adler Anna és társa cég figyelmeztette a rendőrséget a tolvajra és a lesben állott detektívek éppen akkor érték tetten, mikor ma délben ismét jelentkezett rész-áruval. A rendőrség letartóztatta és megállapította, hogy Resicabányáról betöréssel lopás miatt keresik.

— Egy építőművész sikere. A jövő évben Turinban rendezendő nemzetközi kiállítás magyar osztályának elhelyezésére szánt csarnok tervpályázatán, — amelyen a legkitűnőbb magyar építésszek vettek részt — az első díjat, nagy aranyérmét és a kivittel való megbízást Pogány Móric, a kiváló építőművész nyerte el. A zsűri, amelynek elnöke Hadik-Barkóczy Endre gróf volt, egyhangulag neki ítélte oda az első díjat. A talentumos fiatalembert, akit Aradon igen jól ismernek, számosan keresték fel ez alkalomból üdvözlőleveleikkel.

— Új ágyugár. Bécsből táviratozzák: A Skoda cég, a vele összekötöttesben álló magyar céggel együtt, az ősszel megkezdte a magyar ágyugár építését. Az építkezés és felszerelés két évi időtartamot vesz igénybe és az építetők remélik, hogy addig a politikai helyzet tisztázódni fog és 1912. év második felében, a magyar ágyugár a kvóta arányában fog a megrendelésben részesedni.

— Bimbóhullás. Sulyos csapás érte az aradi tanítói kar egyik fiatal tagját, Strumberger Oszkár áll. isk. tanítót. Kilenc hónapos fiacskája, Sanyika, e hó 15-én pénteken délután meghalt. A részvét annál nagyobb a mélyen sujtott család iránt, mert csak e hó 14-én, csütörtökön temették el Strumberger anyósát. A kis halott temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Batthyány-utca 5. sz. házból.

— Sortűz a falusi kocsmára. A tenkei járásban, ahol különben is nagyon rossz lábon áll a közbiztonság s egymást érik a véres bűncselekedetek, napok óta cigányok kóborolnak. A kis falukban nagy a rettegés. Mindennap rendeznek valami gázságot az országut veszélyes kalandorai, akik most hallatlan vakmerőségre vetemedtek. Tegnap éjszaka egy cigánykaraván lopódzott be Kocsubára. A község határán ütöttek tanyát s onnan osontak be éjfélkor Grünfeld Ignác kocsmájára. Beakartak törni, de az ajtó nem engedett. A nagy zajra felébredt a kocsmáros s kihajolt az ablakon:

— Mit akartok?

— Add ide, amid van, kutya zsidó.

Grünfeld rémülten csapta be az ablakot s megriadt családjához rohant. Feleségét és gyermekeit az ivóból vezető pincébe rejtette, aztán megtöltötte revolverét. A cigányok dühvel döngötték az ajtót, fejszével, csákánnyal fessegették. Az apró ablakokat sorra bezúzták. Az ajtó már-már engedett, mikor a kocsmáros kilőtt az ablakon. A cigányok lövéssel feleltek. Egész sortűz porzott a falakon, mintegy husz lövést tettek s a szorongatott kocsmáros is több lövést tett a támadókra. Ekkor már gyújtogatni kezdték a csárdát. Csóvát vetettek a tetőre. Véletlen szerencsére arra vetődött a csendőrjára. A cigányok messziről meglátták a villogó szuronyokat s hanyat-homlok menekültek. A csendőrök tűzbe vették a banditákat, akik hatan lehettek, de csak két harmit tudtak kézrekeríteni. Az egyik Lakatos Fekete Péter, a másik Páskuj Juon, többször büntetett utonálló. Mindkettőjüknél ócska kétesövű pisztolyokat és késeket találtak. A csendőrök kutatják a rablóbanda többi tagjait.

— Kettős szerencsétlenség egy tengeri hajón. Fiuméből jelentik: Az Ungaro Kroata hajós-társaság Villám nevű gőzösén kettős baleset történt. A nagy sirokkális viharban a gőzsveszedelmesen himbálózott és az utasek a tengeri betegségtől sokat szenvedtek. Különösen Preizenach csehországi tanácsosné és Birmann pozsonyi magánzórt viselte meg a betegség, kik a fedélzeten tartózkodtak. Az erős himbálózás következtében a nedves fedélzeten megcsuszta, de oly szerencsétlenül, hogy Preizenachné a lábát törte és Birmann több zúzódást szenvedett. A személyzet vette mindkettőt ápolás alá és Fiuméba érkeve, a kórházba szállították. Állapotuk súlyos.

— Öngyilkos postatiszt. Nagyváradról táviratozzák: A pályaudvari postahivatalban ma délelőtt, amikor a hivatalnokok a posta elindításával foglalkoztak, lövés dördült el. Pataky Károly postatiszt agyonlőtte magát. Megvizsgálták a kezelése alatt levő pénztárt, ahol mindent rendben találtak. Patakyt idegbaja kergette a halálba.

— Egy gázgyár veszedelemben. Nagyváradról táviratozzák: Ma reggel óriási pánik volt a városban. Kigyuladt a gázgyárral szemben egy földszintes ház, amelyről a tűz átcsapott a szomszédos házra is. Mindkét ház leégett. A közvetlen közelben levő gázgyárat, csendőrlaktanyát és iskolát szintén veszedelem fenyegette, de a tűzoltóknak nagy nehezen sikerült a tüzet lokalizálni.

— Lefokozás el nem követett vérengzés miatt. A marosvásárhelyi 64. közös gyalogezred tisztikarának becsületügyi választmánya lefokozásra ítélte homorodszeptpáli Szentpály Géza zászlóst. Szentpály, a 64. gyalogezred zászlósa, sűrűn látogatta a Szentgyörgy-utcában levő Bohém-kávéházat, mely ismert nevű botrányfészek. A zászlós viszonyt kötött a kávéház kasszírójával, s tulajdonképpen ez a körülmény készítette arra, hogy éjszakáit sűrű egymásutánban a zughely különszobájában töltsse. A tulajdonos nem nagyon szívesen látta Szentpályt, mert ez, szerinte, igen keveset költött. Nemrégiben e kérdés körül vita támadt a vendég és a gazda között, s végül a tulajdonos hevesen sértegetni kezdte a zászlóst. Szentpály kirántotta a kardját, hogy elégtételt szerezzen magának a becsütlésért, de a tulajdonos neje férje elé állott s így meggátolta a vérengzést. A zászlós erre eltávozott s másnap két tiszttel provokáltatta a tulajdonost, aki szintén megnevezte segédeit. A tárgyalások későbbi folyamán a két tiszt kijelentette, hogy miután utólag tudomásukra jutott, hogy a Bohém-kávéház tulajdonosa lovagias szempontból diszkvalifikált, nem engedik meg, hogy felük vele megverekedhessék. A kávéház tulajdonosa erre feljelentette az esetet a 64. gyalogezred parancsnokságánál. A becsületügyi választmány előtt a zászlós azzal védekezett, hogy kirántott kardját azért nem használta, mivel a tulajdonos a felesége mögé bujt, s ő nőt nem akart megsebesíteni. A tisztí bíróság azonban nem fogadta el ezt a védekezést: lefokozták a zászlóst, mivel — mint az indokolás mondja — egy súlyos sértés megtorlatlanul hagyásával érdemtelenné tette magát a tisztí rangfokozatra. Az enyhítő körülményeket azonban figyelembe vették: csak őrmesterré degradálták. A szerencsétlen fiatalember, akinek egész karrierjét zuzta össze egy el nem követett vérengzés, még két évig fog szolgálni a hadseregben.

— Velicsek dr. Természetes Gyógyintézete és Szanatóriuma Németbogsán. (Krassó-Szörényi hegyvidék.) Magyarország legrégebbi ilyen mű intézete. Gyógyelemek: Lég (fény), nap, víz, massage, gimnasztika és diéta. Pensio. Lég-sátrak. Prospektus. Gyógyidény május 1-től október 1-ig.

— Nagy fizetésektelenség a tőzsdén. Budapestről jelentik: A budapesti tőzsde tanácsa ma közhírré tette, hogy Rottenstein Sándor gabonabizományos fizetésektelenséget jelentett be és a differenciák kifizetésére haladékat kért. Rottenstein ezelőtt két esztendővel mintegy 500,000 koronát nyert a tőzsdén és akkor szó volt róla, hogy visszavonul. Azonban újabban is figyelmekbe bocsátkozott és már az ősszel nagyobb veszteségeket szenvedett, ugyannyira, hogy hitele nagyobb mértékben megosapant. A differenciákat mintegy 700,000 koronára tesszik.

— Tarnovszka asszony mint betegápolónő. Tarnovszka asszonyról, kinek szenzációs pörét most tárgyalják Velencében, Recouly Rajmond, a Figaró haditudósítója érdekes cikket írt: Az újságíró ismerte a meggyilkolt Komarovszki grófot is. Az orosz-japán háború alatt ismerkedett meg vele. A gróf, a ki igen szimpatikus, finom modoru uriember volt, Tarnovszka asszony társaságában vett részt a háboruban. Az asszony mindenütt vele volt; csak ha szolgálatot teljesített, vált el tőle néhány órára. Tarnovszka asszony, hogy a gróf közelében lehessen, betegápolói ruhát öltött. Recouly azt mondja, hogy az asszonyt mindenki nagy szeretettel és tisztelettel vette körül. Gyönyörű volt akkor és oly kitűnő egészségnek örvendett, hogy a legnagyobb utifáradalmakat is könnyű szerrel elviselte. A gróf imádta a bájos asszonyt, a ki szintén meleg ragaszkodással csüngött imádján. Az idillnek azonban Kuropatkin nemsokára véget vetett. Kiderült ugyanis, hogy Tarnovszka nem értett a betegápoláshoz s a Vöröskereszt-egyesület betegápolónőinek a ruháját engedelem nélkül vette magára. Kuropatkin megengedte ugyan neki, hogy képesítő vizsgálatot tehessen, de Tarnovszka asszony a betegápolás legelemibb kérdéseire sem tudott felelni. Mikor tudtára adták, hogy el kell Komarovszkitól válnia, mert visszaküldik Oroszországba, hangos zokogásba fakadt: azt mondta, hogy nem tud megválni attól a férfitől, a ki szíve mélyéből szeret s térdre borulva könyörgött Kuropatkinnak, hagyja imádját közelében. Kuropatkin azonban hajthatatlan maradt s a szép asszonyt a legelső vonattal Oroszországba szállította. Komarovszki gróf annyira szívére vette Tarnovszka asszony távozását, hogy belebetegedett és néhány hétig buskomor volt. Később szabadságolták, mire a gróf kitörő örömmel sietett bálványozott asszonya után.

— A városligeti vendéglő április 17-én, vasárnap a világhírű őthalmi 40 tagból álló gyermekzenekar hangversenyével, mely külföldön óriási sikert aratott, München Jakab karmester személyes vezetésével ünnepélyesen megnyílik. Új fedett tekepálya a vendéglőben. Minden pénteken este tisztai halból halpaprikás és turóscusza. Elsőrendű kőbányai sör! Hegyaljai borok. Figyelmes kiszolgálás! Havi étkezéseket elfogadok! Olcsó árak! Szabad bemenet. Kitűnő tisztelettel Lukács Fülöp László városligeti vendéglős.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban április 15-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Benying Ferenc borbélymesternek Béla nevű fia, Otlakán Pál napssámesnak Virág nevű leánya, Bozó István vasuti kocsirendezőnek Antal nevű fia. Meghalt: Kaufman Lajos 2 hónapos fiu.

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 füveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Haverda-ügy iratai a Kurián. Szabadkáról jelentik: A Haverda-ügy iratai Szegedről a budapesti kir. Kuriához érkeztek, amelynek második tanácsa még a nyári szünet előtt fogja tárgyalni az ítélet ellen beadott semmisségi panaszokat.

§ Az elmakacsolt város. A pesti közsébnánya és táglagyár részvénytársaság jogviszony megállapítása iránt pert indított az aradi kir. törvényszéknél Aradváros közönsége ellen, azon szerződés egyes pontjainak bírói megállapítása végett, melyet a város a társasággal a főuton levő keramit burkolat fentartása céljából kötött. A város ugyanis az évi fentartási költségek leszállítását tudatta a társasággal, mert a keramit utnak a Kossuth-szobor felállítása folytán

történt kisebbitése kevesebb fentartást igényel. A társaság e határozatot szerződés ellenesnek tartja s ennek bírói megállapítását kéri keresetében. Ma kellett volna ez ügyben a városnak elleniratot adni, de mert a város képviselője a kitűzött időben ezt elmulasztotta, a társaság képviselője, Krenner Zoltán dr. a várossal szemben a kereset helytadását és ítélet hozatalát kérte.

§ Az asztalossegéd kalandja. Gábor Mihály asztalossegéd, kissé pityókos állapotban, a múlt hó végén, az éjszakai órákban fel akarta keresni intim barátját, aki az Ujterem-utcában lakik. Ittas fejjel azonban, tévedésből a szomszédházba kopogtatott be, ahol Varga István lakik.

— Édesem, nyiss ajtót, — esengett az asztalossegéd az ablaknál.

— Ki az, mit akar? — hangzott belülről Varga kérdése.

Gábor Mihály nem hallotta Varga szavait, hanem dühösen, még erősebben kezdett kopogtatni az ablakon. Erre Varga, hogy az alkalmatlankodót elriassza, revolverből kilőtt az ablakon. A golyó Gábor Mihály kezét súlyosan megsértette. A lövés zajára rendőrök siettek a helyszínére, akik igazolásra szólították fel Gábor Mihályt. Az asztalossegéd igazolta magát és kitűnt az is, hogy nagyobb baj nincs, mint-hogy Gábor tényleg rossz helyen kopogtatott. Miután Gábor így tisztázta magát a gyanu alól, feljelentést tett Varga István ellen könnyű testisértés miatt. Ma tárgyalta az ügyet Zih járásbíró és a tárgyalás adatai alapján Varga Istvánt a vád alól felmentette.

TARKASÁGOK.

(A jószívű fogorvos.) Wiener Gyula dr.-nak, a kitűnő fogorvosnak van egy rossz tulajdonsága, amely már sok csalódást okozott neki és sok pénzébe is került.

Ez a rossz tulajdonsága — a jó szíve. Talán paradoxonnak látszik ez egy olyan emberről, akinek hivatalból kell kizoznia embertársait, de így van. Wiener dr. nemcsak, hogy el nem fogad szegény emberektől pénzt, de még ő ad nekik. Kihuzza a fogukat, aztán kihuzza a saját pénztárcáját is és egy-egy koronát nyom a markukba. Ezt a gyöngéjét aztán alaposan ki is használják, amit tanusít az alábbi eset:

Az elmúlt napok egyikén két szegényesen öltözött 8—9 éves gyerek lépett be a rendelőszobába. A gyerekek szepesve álltak Wiener dr. elé, aki megkérdezte tőlük:

— No mi baj van, gyerekek?

A gyerekek rámutattak egy szemfogukra.

— A fogunk fáj, bácsi!

A fogorvos megnézte a fogat és bár nem látott rajta semmi gyanusát, mégis kihuzta. Elvégre egy tejfogról volt szó, amely pár hét alatt újra megnő. A műtét után megkérdezte a gyerekeket:

— Aztán kinek a fiai vagytok?

A paciensek elkezdtek sirni, aztán elmesélték, hogy a tata a waggongyárban dolgozott, de egy gép elvágta a lábát és most a kórházban fekszik és nagyon beteg. Wiener dr.-nak megessett a szíve rajtuk és adott nekik egy-egy forintot. A gyerekek kezét csókoltak és elmentek.

Másnap délután a fogorvos benéz a városzobába és látja, hogy négy toprongyos gyerek ül a pamlagon. Megkérdi tőlük:

— Mit akartok, gyerkőcsök?

A gyerekek kórusban kiáltották:

— A fogunk fáj, doktor bácsi!

Wiener dr.-nak gyanus volt a dolog, de azért kihuzta a fogukat és adott nekik egy-egy koronát.

Magyar Vulkáncementgyár Részvénytársaság

Központi iroda: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. — Telefon-sz.: 107—16.

Gyártelep: Selyp. — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendű Selypi portlandcementet, Vulkánportland cementet, kitünő minőségűt, mely a portlandcement szabványait 50%-kal túlhaladja.

Új kerékpár és varrógép raktár.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Arad, Forrai-utca 20.** alatt (Guttman-ház) egy dusan felszerelt **kerékpár és varrógép üzletet nyitottam** hol is a legújabb modellű gépeket részletfizetésre is legjutányosabb árak mellett árusítom, ugyiszintén javítóműhelyemben mindennemű javításokat és átalakításokat **jótállás mellett** legolcsóbban eszközölök. 1785

1909. Ö. 289—49.

Árverési birde: ményi kivonat.

A néh. Sándor Mór volt lippai lakos hagyatékához tartozó, a hagyatéki leltárban 38—256. tétel alatt felvett bőrárúk és üzleti felszerelvények a 101., 102. és 205. tétel alattiak kivételével f. 1910. évi május hó 20. napján d. e. 9 órakor Lippán, a Sándor Testvérek cég üzleti helyiségében árverés alá bocsájtatnak. A feltételek a következők:

1. Az árverésre kerülő tárgyak csakis egy egységes tömegben adhatók el.

2. Kikiáltási ár a becsár, vagyis 22041 kor. 15 fill. és az árverési tömeg a legtöbbet ígérő részére — esetleg becsáron alul is — fog eladottnak illetve a legtöbbet ígérő által megvettnek nyilvánítani.

3. Vevő a vételárat annak leütése után egyszerre s készpénzben tartozik haladéktalanul lefizetni, ellenkező esetben kárára és veszélyére az árverés rögtön meg fog ismételtetni.

4. A vételár leütése után vevőnek sem a tárgy minőségére, sem mértékére, vagy mennyiségére, sem azonosságára nézve semmiféle kifogása nincsen, s mindennemű szavatosságot a hagyatéki tömeg magáról elhárít.

5. A megvett tárgyak rögtön vevő birtokába és rendelkezésébe mennek át, ki ha azokat tovább otthagyni kívánja, eziránt zár-

gondnokkal megállapodni tartozik.

6. Az elárverezendő tárgyak az árverést megelőző napig bezárólag Dr. Steiner János lippai ügyvéd és hagyatéki zárgondnok, vagy helyettese közbenjöttével a vásár- és ünnepnapok kivételével d. u. 3—6 óráig megtekinthetők.

7. Ha a legmagasabb ígérlet a becsár háromnegyed részét sem érné el, jogában áll zárgondnoknak az árverést beszüntetni és az árúk eladását más alkalomra fentartani. Egyebekben a végrehajtási törvény vonatkozó intézkedései irányadók.

Kelt Lippán, 1910. április 9-én.

Schweiger, s. k.

1741

kir. jbró.

Afrana

a legjobb varrógép

házi és ipari célokra. — Kizárólagos raktár: 346

Koch Dánielnél

Deák Ferenc-utca 42.

:: Kedvező fizetési feltételek. ::

Elvállalok villanyosengő és házi-telefon berendezéseket pontos kivitelben.

Szives pártfogást kér, kitünő tisztelettel

Kappner Mór,
villany és műszerész.

PETROSAFROL

Bevált készítmény a hajnöves előmozdítására, a fejbőr erősítésére, hajhullás és korpaképződés megakadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha, rugganyos lesz.

ÁRA 1 KORONA.

361

6 üveget ingyen láda és csomagolásban bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerháza ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve miként használandó e készítmény és miként ápoljuk hajunkat, hogy az egészséges szép s. tömör legyen.

A készítmény ártalma lanságáért teljes garanciát vállalok.

Olcsó árjegyzék!

oly cikkekről, melyek kizárólag nálunk szerezhetők be.

Joupon tiszta selyem taftt 5 frt. 80.
darabja

Moire selyem darabja 4 frt.

Cloth lüszter és mosó jouponok feltünő olcsó áron.

Herveth fűző, legújabb facon, darabja 3 frt. 50.

Nagy parthie vétel férfi és női zsebkendőkben.

Sok ezer méter schweici himzés maradékok féláron.

Plüsché szőnyegek nyírott, prima, csakély szépségűhívával — újabb szállítmány érkezett.

Szőnyeg maradékok rendkívül olcsón.

Kelengye áruk

Óriási kész raktár mindennemű fehérneműkből, női ingek, corseták, himzett kész ágyszettek, Schroll chiffon, prima cérna vásznak egyelőre még minden áremelkedés nélkül nálunk beszerezhetők.

Rosenblüh H. és Társa
ARAD.

Olcsó árjegyzék!

Alsó lepedők varrás nélkül darabja még most is 1 frt. 40.

Női ing finom kézimunka himzéssel darabja 1 frt. 65.

Finom kelengye ing madapolanból 2 frt. 40.

Szövet és csipke függöny — stoorok — leszállított árban.

Finom damast asztalneműkből alkalmi vétel.

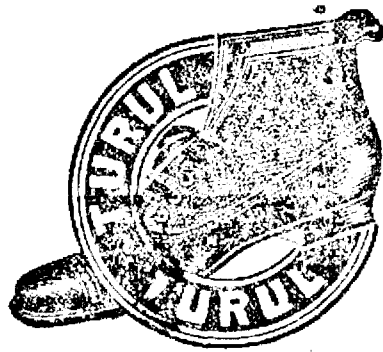
Eredeti Goodyear Welt,
a jelenkor elismert legjobb minősége.

TURUL CIPŐK

dacára az olcsó áraknak
a legjobb anyagból készülnek.
Elegáns fagon.

1153

120 saját fióktelep Magyarország és a külföld legnagyobb városaiban. Képes árjegyzék portmentesen. A monarchia legnagyobb cipőgyára.

„TURUL” Cipőgyár Részv.-Társ., Temesvár.
Központi főraktár: Arad, Andrassy-ut, Minorita-épület.

Legnagyobb választék mindenfajta cipőruban, elismert különö minőségben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

„Két ezer” és „Biztos jövőnek” címekre levél van a kiadóban.

Cs. C. S. . . . jóakaró

Levél ment. — Válasz legközelebb. 1745

Levélpapír-Hét

Ingusz I. és Fia Andrassy-téri könyv- és papirkereskedésében. 100 hártyalon papír és 100 selyempapír bélesül boríték K. 1.50. 5 divatos színben. 671

Keresek

lehetőleg azonnali belépésre egy ügyes, komoly fűszeres segédet. Hirschmann Ignác nagytőzsde, Lippa. 1742

Használt férfiruhákat

stb. veszek legmagasabb árban, ugyszintén használt butorokat is. Próbá hívás kifizetődik. Menezer, Zsidó-templom épület. 1744

Ökleveles

gyógyszerész nyári hónapokra kisegítőül ajánlkozik. Ajánlatokat „Szorgalmas” jeligére kiadóba. 1743

Pénztárnoki állás

keres banknál vagy más vállalatnál egy gyakorlott szakember. Sok évi gyakorlata és legkitünőbb bizonyítványai vannak. Ajánlat „Pénztárnok” címen a kiadóhivatalba küldendő.

Olcsósági vásárt

rendezek levélpapirokból tulzsufolt raktár miatt. Továbbá több ezer legkedveltebb hangjegyet fél- és harmadárban árusítok. Üzleti könyvek, papírneműek, irodai cikkek és antiquár könyvek dukészlete. Vizsgalapok legolcsóbb forrása. Kerpel Izsó könyvkereskedése, Aradon. 525

Fűszerkereskedő segéd,

ki már nagyban üzletben alkalmazva volt, mielőbbi belépésre kerestetik. Ajánlatok „Megbízható” jeligével e lap kiadóhivatalába intézendők. 1708

Eladó

egy jó hangu rövid zongora. Cím a kiadóban. 1690

Számtartó

kt hosszú éveken át nagy uradalmak szolgálatában állott s jelenleg is állásban van. hasonlító minőségben alkalmaztatást keres. Legjobb referenciák. Szíves ajánlatuk a kiadóhivatalba küldendő — „Számtartó” jelige alatt.

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 2-40. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Részvényeladás.

40 drb. borosjenői takarékpénztári részvény eladó. Cím megtudható a kiadóhivatalban. 1726

Használt,

de jó karban lévő asztalok és székek kerti vendéglő részére megvételre kerestetnek. Cím a kiadóban. 1707

József főherceg-ut 1. sz. ház

második emeletén egy udvari szoba konyha és fürdőszoba május 1-re kiadó. Bővebbet a ház mesternél. 1730

A világhízü kerékpárok

elegáns, könnyű, eltőréstől ment és olcsó a

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Egyedüli árusító:

Kalmár József, Arad. 6795

Társat,

ki 2 — 300.000 kor.

készpénzzel részesedni kíván Délmagyarország kereskedelmi géocpontján létesítendő

italnagykereskedéshez

keres

a vonatkozó engedéllyel, valamint vevőkörrel bíró és a vevőknel jól bevezetett két szakember. Komoly ajánlatokat „Legmagasabb Rentabilitás” jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbit. 1748

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműkben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

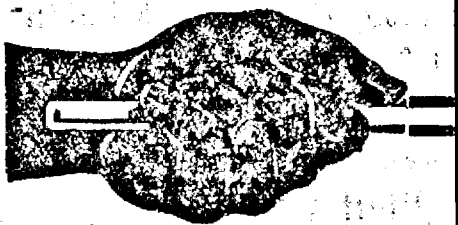
Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételre vagy más tárgyakra átveszhetőnek. TELEFON 438. TELEFON 438.

Telefon 529.

Divatos ruha és costum kelme.
Blous selyem és ruha vászon.
Angol zefir, delain és mosó áruk.
Vászon, chiffon és asztalneműek.
Szőnyeg, függöny és ágyterítők.

Telefon 529.

Ideiglenes üzlethelyiség Deák Ferenc-u. 2.

Singer Sándor női divatüzlete, Arad. 1671